

ЄВАНГЕЛІЯ ВІД ЛУКИ

Розділ: **1** 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
18 19 20 21 22 23 24

РОЗДІЛ: 1

Тому, що багато хто брався скласти оповідання про речі, які сталися між нами,
² як то нам передали ті, що були від початку наочними свідками й слугами Слова,
³ вирішив і я, вивідавши про все докладно від початків, тобі написати за порядком, високодостойний Теофіле,
⁴ щоб ти знав стійкість науки, яку ти прийняв.
⁵ Був за часів Ірода, царя юдейського, один священик, на ім'я Захарія, з черги Авії, та його жінка з дочок Арона, на ім'я Єлисавета.
⁶ Вони були обидвоє справедливі перед Богом і виконували всі заповіді та накази Господні бездоганно.
⁷ Але були бездітні, бо Єлисавета була безплідна, і вони обидвоє були в літах похилі.
⁸ І ось одного разу, коли Захарія за порядком своєї черги служив перед Богом,
⁹ згідно зо звичаєм священичої служби, випав на нього жереб увійти в святилище Господнє і покадити.
¹⁰ А вся сила народу під час кадіння молилася знадвору.
¹¹ Тоді з'явивсь йому ангел Господній, ставши праворуч кадильного жертовника.
¹² Захарія, побачивши його, стривожився, і страх напав на нього.
¹³ Ангел же сказав до нього: "Не бійся, Захаріє, бо твоя молитва вислухана; жінка твоя Єлисавета породить тобі сина, і ти даси йому ім'я Йоан.
¹⁴ І буде тобі радість і веселість, і багато з його народження радітимуть;
¹⁵ бо він буде великий в очах Господніх; не питиме ні вина, ні напою п'яного, і сповниться Духом святим вже з лона матері своєї,
¹⁶ і багато синів Ізраїля наверне до Господа, їхнього Бога.
¹⁷ І сам він ітиме перед ним з духом та силою Іллі, щоб навернути серця батьків до дітей і неслухняних до мудрости праведних, щоб приготувати Господеві народ прихильний."

¹⁸ Захарія ж сказав до ангела: "По чому знатиму це? Я бо старий, і жінка моя на схилі свого віку."
¹⁹ Ангел озвався до нього: "Я Гавріїл, що стою перед Богом, і мене послано з тобою говорити та принести тобі цю благовість.
²⁰ І ось замовкнеш і не зможеш говорити аж до дня, коли це здійсниться, за те, що ти не повірив словам моїм, які здійсняться свого часу."

- 21 Люди ж чекали Захарії і дивувались, що він так забарився у святині.
- 22 Коли ж він вийшов, не міг до них говорити, і вони зрозуміли, що він видіння бачив у святині. Він же давав їм знаки й зоставсь німий.
- 23 А як скінчилися дні його служби, він повернувся до свого дому.
- 24 Після тих днів зачала Єлисавета, його жінка, й таїлася п'ять місяців, кажучи:
- 25 "Так учинив мені Господь у ці дні, коли зглянувся, щоб зняти мою ганьбу між людьми."
- 26 Шостого місяця ангел Гавриїл був посланий Богом у місто в Галилеї, якому ім'я Назарет,
- 27 до діви, зарученої чоловікові, на ім'я Йосиф, з Давидового дому; ім'я ж діви було Марія.
- 28 Ввійшовши до неї ангел, сказав їй: "Радуйся, благодатна, Господь з тобою! Благословенна ти між жінками."
- 29 Вона ж стривожилась цим словом і почала роздумувати в собі, що могло значити те привітання.
- 30 Ангел їй сказав: "Не бійсь, Маріє! Ти бо знайшла ласку в Бога.
- 31 Ось ти зачнеш у лоні й вродиш сина й даси йому ім'я Ісус.
- 32 Він буде великий і Сином Всевишнього назветься. І Господь Бог дасть йому престол Давида, його батька,
- 33 і він царюватиме над домом Якова повіки й царюванню його не буде кінця."
- 34 А Марія сказала до ангела: "Як же воно станеться, коли я не знаю мужа?"
- 35 Ангел, відповідаючи, сказав їй: "Дух Святий зійде на тебе й сила Всевишнього тебе отинить; тому й святе, що народиться, назветься Син Божий.
- 36 Ось твоя родичка Єлисавета - вона також у своїй старості зачала сина, і оце шостий місяць тій, що її звать неплідною;
- 37 нічого бо немає неможливого в Бога."
- 38 Тоді Марія сказала: "Ось я Господня слугиня: нехай зо мною станеться по твоєму слову!" І ангел відійшов від неї.
- 39 Тими днями Марія, зібравшись, пустилася швидко в дорогу в гірську околицю, в місто Юди.
- 40 Увійшла вона в дім Захарії і привітала Єлисавету.
- 41 І як почула Єлисавета привіт Марії, здригнулася дитина в її лоні, і Єлисавета сповнилася Святим Духом
- 42 і виклинула голосом сильним: "Благословенна ти між жінками й благословен плід лона твого.
- 43 І звідкіля мені це, що прийшла до мене мати Господа мого?
- 44 Ось бо, як голос твого привітання залунав у моїх вухах, дитина з радости здригнулась у моїм лоні.
- 45 Щаслива та, що повірила, бо здійсниться сказане їй від Господа."
- 46 І мовила Марія: "Величає душа моя Господа
- 47 і дух мій радіє в Бозі, Спасі моїм,
- 48 бо він зглянувся на покору слугині своєї; ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди.
- 49 Велике бо вчинив мені Всемогутній, і святе його ім'я.
- 50 Миłosердя його з роду в рід на тих, які страхаються його.

51 Він виявив потугу рамени свого, розвіяв гордих у задумах їхніх сердець.
52 Скинув могутніх з престолів, підняв угору смиренних;
53 наситив благами голодних, багатих же відіслав з порожніми руками.
54 Він пригорнув Ізраїля, слугу свого, згадавши своє милосердя,
55 як обіцяв був батькам нашим -Авраамові і його потомству повіки.”
56 Марія перебула в Єлисаветі місяців зо три; потім повернулася до дому свого.
57 Тим часом настав Єлисаветі час родити, і вона вродила сина.
58 Її сусіди та родина почули, що Господь виявив їй своє велике милосердя, і
радувалися з нею.
59 Восьмого дня прийшли обрізати хлоп'я і хотіли назвати його ім'ям його батька -
Захарія;
60 його ж мати заговорила, кажучи: “Ні, він зватись буде Йоан.”
61 Кажуть до неї: “Та у твоїй родині нема нікого, хто звався б таким ім'ям.”
62 І знаками спитали його батька, як би хотів, щоб той назвався.
63 І попросивши табличку, він написав: “Йоан - його ім'я.” Всі тому дивувались.
64 Тієї ж хвилини відкрились його уста і язик розв'язався, і він почав говорити та
благословити Бога.
65 І страх напав на всіх їхніх сусідів; по всіх гірських околицях Юдеї про все це
говорили.
66 Усі, що про те чули, берегли в своїм серці й казали між собою: “Що воно з того
хлоп'яти буде?” І справді рука Господня була з ним.
67 А Захарія, його батько, сповнився Святим Духом і почав пророкувати:
68 “Благословен Господь, Бог Ізраїля, що навідався і звільнив народ свій
69 і що підняв нам спасенну потугу в домі Давида, слуги свого;
70 як то він сповістив був устами святих своїх від віку пророків,
71 що нас спасе від наших ворогів та з рук всіх тих, що нас ненавидять,
72 що вчинить милосердя з нашими батьками, що згадає на святий союз свій;
73 клятву, якою він був поклявся Авраамові, нашому батькові,
74 що дасть нам, звільненим з рук ворогів, служити йому безстрашно
75 у святості та справедливості, перед ним увесь вік наш.
76 А ти, дитино, пророком Вишнього назвешся, бо ти ходитимеш перед Господом,
щоб приготувати йому дорогу,
77 дати його народові знання спасіння через відпущення гріхів їхніх,
78 завдяки сердечній милості нашого Бога, з якою зглянулось на нас Світло з висоти,
79 щоб освітити тих, що сидять у темряві та в тіні смертній, щоб спрямувати наші
ноги на дорогу миру.”
80 Дитя ж росло й скріплялося на дусі та перебувало в пустині аж до дня свого
об'явлення Ізраїлеві.

РОЗДІЛ: 2

Тими днями вийшов наказ від кесаря Августа переписати всю землю.

² Перепис цей, перший, відбувся, коли Сирією правив Кириній.

³ І йшли всі записатися, - кожний у своє місто.

- ⁴ Пішов також і Йосиф з Галилеї, з міста Назарету в Юдею, в місто Давида, що зветься Вифлеєм, бо він походив з дому й роду Давида,
- ⁵ щоб записатися з Марією, зарученою своєю, що була вагітна.
- ⁶ І от коли вони були там, настав їй час родити,
- ⁷ і вона породила свого сина первородного, сповила його та поклала в ясла, бо не було їм місця в заїзді.
- ⁸ Були ж у тій стороні пастухи, що перебували в чистім полі та вночі стояли на сторожі коло своїх отар.
- ⁹ Аж ось ангел Господній їм з'явився і слава Господня їх осіяла й великий страх огорнув їх.
- ¹⁰ Ангел же сказав їм: "Не бійтесь, бо я звіщаю вам велику радість, що буде радістю всього народу:
- ¹¹ Сьогодні народився вам у місті Давидовім Спаситель, він же Христос Господь.
- ¹² І ось вам знак: Ви знайдете дитя сповите, що лежатиме в яслах."
- ¹³ І вмить пристала до ангела велика сила небесного війська, що хвалила Бога й промовляла:
- ¹⁴ "Слава на висотах Богу й на землі мир людям його вподобання."
- ¹⁵ І коли ангели знялись від них на небо, пастухи один до одного заговорили: "Ходім лишень до Вифлеєму та подивімся на ту подію, що Господь об'явив нам."
- ¹⁶ І пішли вони притьмом і знайшли Марію, Йосифа й дитятко, що лежало в яслах.
- ¹⁷ Побачивши його, вони розповіли, що їм було сказано про це хлоп'ятко;
- ¹⁸ і всі, хто чув їх, дивувались тому, що пастухи їм оповідали.
- ¹⁹ Марія ж пильно зберігала все це, роздумуючи в своїм серці.
- ²⁰ А пастухи повернулися, прославляючи й хвалячи Бога за все, що чули й бачили, так, як їм було сказано.
- ²¹ Як сповнилися вісім день, коли мали обрізати хлоп'ятко, назвали його Ісус - ім'я, що надав був ангел, перше, ніж він зачався в лоні.
- ²² І як сповнилися дні очищення їхнього, за законом Мойсея, вони привели його в Єрусалим поставити його перед Господом,
- ²³ як то написано в Господньому законі: "Кожний хлопець, первородний, буде посвячений Господеві",-
- ²⁴ і принести жертву, як то написано в Господньому законі: "Пару горлиць або двоє голубенят."
- ²⁵ А був в Єрусалимі чоловік на ім'я Симеон; чоловік той, праведний та побожний, очікував утіхи Ізраїля, і Дух Святий був на ньому.
- ²⁶ Йому було відкрито Святим Духом, що не бачитиме смерти перш, ніж побачить Христа Господа.
- ²⁷ Він прийшов Духом у храм. І як батьки вносили дитя-Ісуса, щоб учинити над ним за законним звичаєм,
- ²⁸ він узяв його на руки, благословив Бога й мовив:
- ²⁹ "Нині, Владико, можеш відпустити слугу твого за твоїм словом у мирі,
- ³⁰ бо мої очі бачили твоє спасіння,
- ³¹ що ти приготував перед усіма народами;
- ³² світло на просвіту поганам, і славу твого люду - Ізраїля."
- ³³ Батько його і мати дивувалися тому, що говорилося про нього.

- ³⁴ Симеон же благословив їх і сказав до його матері Марії: “Ось цей поставлений для падіння й підняття багатьох в Ізраїлі; він буде знаком протиріччя,
- ³⁵ та й тобі самій меч прошиє душу, щоб відкрились думки багатьох сердець.”
- ³⁶ Була також і Анна, пророчиця, дочка Фануїла з покоління Асера; вона була вельми похила віком і жила сім років з чоловіком від дівування свого;
- ³⁷ зоставшия вдовою аж до вісімдесят четвертого року, вона не відходила від храму, служачи (Богові) вночі і вдень постом та молитвою.
- ³⁸ І надійшла вона тієї самої години й почала прославляти Бога та говорити про нього всім, що чекали визволення Єрусалиму.
- ³⁹ І як вони виконали все згідно з законом Господнім, повернулися в Галилею, до Назарету, свого міста.
- ⁴⁰ Хлоп'я ж; росло й міцніло, сповнюючися мудрістю, і Божа благодать була на ньому.
- ⁴¹ Батьки його ходили щороку в Єрусалим на свято Пасхи.
- ⁴² І як йому було дванадцять років, вони пішли, як був звичай, на свято.
- ⁴³ Коли минули ті дні, і вони поверталися, то хлопчина Ісус зостався у Єрусалимі; батьки ж його про те не знали.
- ⁴⁴ Гадаючи, що він у гурті, вони пройшли день дороги й аж тоді почали його шукати між родичами та знайомими,
- ⁴⁵ а, не знайшовши, повернулися в Єрусалим, щоб там його шукати.
- ⁴⁶ Через три дні знайшли його у храмі, як він сидів серед учителів та слухав і запитував їх.
- ⁴⁷ Усі ті, що його слухали, чудувались його розумові й відповідям.
- ⁴⁸ Побачивши його, вони були здивовані, й сказала йому його мати: “Дитино, чому ти це так зробив нам? Ось батько твій і я, боліючи, тебе шукали.”
- ⁴⁹ Він же відповів їм: “Чого ж ви мене шукали? Хіба не знали, що я маю бути при справах Отця мого?”
- ⁵⁰ Але вони не зрозуміли слова, що він сказав їм.
- ⁵¹ І він пішов з ними й повернувся у Назарет і був їм слухняний. А мати його зберігала всі ці слова у своїм серці.
- ⁵² Ісус же зростав мудрістю, літами й ласкою в Бога та людей.

РОЗДІЛ: 3

- П'**ятнадцятого року правління кесаря Тиверія, коли Понтій Пилат був правителем Юдеї, Ірод - четверовласником Галилеї, Филип же, його брат, четверовласником краю Ітуреї та Трахонітиди, а Лісаній четверовласником Авілени,
- ² за первосвящеників Анни та Каяфи, слово Боже було до Йоана, сина Захарії, в пустині.
- ³ І він ходив по всій околиці йорданській, проповідуючи хрищення покаяння на прощення гріхів,
- ⁴ як писано в книзі віщувань пророка Ісаї: “Голос вопіючого в пустині: Готуйте путь Господню, вирівняйте стежки його.
- ⁵ Кожна долина заповниться, кожна гора й горб знизиться, нерівне вирівняється, дороги вибоїсті стануть гладкі,
- ⁶ а кожна людина побачить спасіння Господнє.”

⁷ Він, отже, говорив до людей, що приходили христитися до нього: “Гадюче поріддя! Хто вам вказав утікати від настигаючого гніву?”

⁸ Чинить плоди, достойні покаяння, і не беріться говорити собі: Маємо за батька Авраама. Кажу бо вам, що Бог з цього каміння може підняти дітей для Авраама.

⁹ Ба вже і сокира прикладена до кореня дерев: кожне бо дерево, що не приносить доброго плоду, буде зрубане та кинуте в вогонь.”

¹⁰ Люди питали його: “Що ж нам робити?”

¹¹ Він відповів їм: “Хто має дві одежі, нехай дасть тому, що не має. А хто має харч, нехай так само зробить.”

¹² Прийшли також митарі христитись і йому мовили: “Учителю, що маємо робити?”

¹³ А він сказав їм: “Нічого більше понад те, що вам призначено, не робіть.”

¹⁴ Вояки теж його питали: “А ми що маємо робити?” Він відповів їм: “Нікому кривди не чинить, фальшиво не доносьте і вдовольняйтесь вашою платнею.”

¹⁵ А із-за того, що люди вижидали (Месії), кожен сам у собі розмірковував про Йоана, чи не він часом Христос.

¹⁶ Йоан, звертаючись до всіх, озвався: “Я вас хрищу водою, але йде сильніший від мене, якому я негідний розв'язати ремінь від взуття. Той буде вас христити Духом Святим і вогнем.

¹⁷ Його лопата в руці в нього, щоб вичистити тік свій і зібрати пшеницю в свою клуню, а полову спалити вогнем негасимим.”

¹⁸ Навчаючи ж багато й іншого, він звіщав народові Добру Новину.

¹⁹ Тим часом четверовласник Ірод, якому Йоан докоряв за Іродіяду, жінку його брата, і за все, що Ірод накоїв,

²⁰ додав ще й це до того всього, що замкнув Йоана до в'язниці.

²¹ Коли ввесь народ христився, і коли Ісус, охристившись, молився, відкрилось небо,

²² і Святий Дух у тілеснім вигляді, немов голуб, зійшов на нього, та залунав з неба голос: “Ти - мій Син любий, тебе я вподобав.”

²³ Сам же Ісус, коли розпочинав (свою діяльність), мав яких років тридцять і, як гадали, був сином Йосифа, сина Елі,

²⁴ сина Маттата, сина Леві, сина Мелхі, сина Янная, сина Йосифа,

²⁵ сина Маттатії, сина Амоса, сина Наума, сина Еслі, сина Наггая,

²⁶ сина Маата, сина Маттатії, сина Семеїна, сина Йосефа, сина Йода,

²⁷ сина Йоаннана, сина Реси, сина Зоровавела, сина Салатїїла, сина Нері,

²⁸ сина Мелхі, сина Адді, сина Косама, сина Елмадама, сина Ера,

²⁹ сина Ісуса, сина Еліезера, сина Йоріма, сина Маттата, сина Леві,

³⁰ сина Симеона, сина Юди, сина Йосифа, сина Йонама, сина Еліякіма,

³¹ сина Мелеа, сина Менни, сина Маттата, сина Натана, сина Давида,

³² сина Єссея, сина Йоведа, сина Вооза, сина Сали, сина Наассона,

³³ сина Амінадава, сина Адміна, сина Арні, сина Есрома, сина Фареса, сина Юди,

³⁴ сина Якова, сина Ісаака, сина Авраама, сина Тари, сина Нахора,

³⁵ сина Серуха, сина Рагави, сина Фалека, сина Евера, сина Сали,

³⁶ сина Каїнама, сина Арфаксада, сина Сима, сина Ноя, сина Ламеха,

³⁷ сина Матусали, сина Еноха, сина Ярета, сина Малелеела, сина Каїнама,

³⁸ сина Еноса, сина Сита, сина Адама, сина Бога.

РОЗДІЛ: 4

- 1** Ісус же, повен Святого Духа, повернувся з-над Йордану, і Дух повів його в пустиню,
- 2** де сорок день його спокушав диявол; і протягом тих днів Ісус не їв нічого. Коли ж вони скінчились, він зголоднів.
- 3** А диявол йому й каже: “Якщо ти Син Божий, скажи оцьому каменеві, щоб став хлібом.”
- 4** Ісус озвався до нього: “Писано, що не самим лише хлібом житиме людина.”
- 5** Тоді диявол вивів його високо, показав йому в одну мить усі царства світу,
- 6** і сказав до нього диявол: “Я дам тобі всю цю владу й славу їхню, бо вона мені була передана, і я даю її, кому захочу.
- 7** Тож коли ти поклонишся передо мною, вся твоя буде.”
- 8** Ісус у відповідь сказав до нього: “Писано: Ти будеш поклонятись Господові, Богові твоєму, і йому єдиному служити.”
- 9** Потім він повів його в Єрусалим, поставив на наріжнику храму й сказав до нього: “Коли ти Син Божий, кинься звідсіль додолу;
- 10** писано бо: Він ангелам своїм велітиме про тебе, щоб тебе зберігали;
- 11** і: Вони знімуть тебе на руки, щоб ти, ногою своєю не спіткнувся о камінь.”
- 12** Але Ісус озвався до нього: “Сказано: Не спокушуватимеш Господа, Бога твого.”
- 13** І скінчивши всі спокуси, диявол відійшов від нього до якогось часу.
- 14** Ісус у силі Духа повернувся в Галилею, і чутка про нього рознеслась по всій околицній країні.
- 15** Він навчав по всіх їхніх синагогах, і всі його хвалили.
- 16** І прибув він у Назарет, де був вихований, увійшов своїм звичаєм суботнього дня в синагогу й встав, щоб читати.
- 17** Йому подано книгу пророка Ісаї, і, розгорнувши книгу, він натрапив на місце, де було написано:
- 18** “Господній Дух на мені, бо він мене помазав. Послав мене нести Добру Новину бідним, звіщати полоненим визволення, сліпим прозріння, випустити пригноблених на волю,
- 19** оповістити рік Господній сприятливий.”
- 20** А згорнувши книгу, він віддав її слугі та й сів. Очі всіх у синагозі були пильно звернені на нього.
- 21** І він почав до них говорити: “Сьогодні збулось це писання у вухах ваших.”
- 22** Всі свідчили про нього і чудувалися словам ласки, які линули з уст його, й говорили: “Чи ж він не син Йосифа”?
- 23** А він казав їм: “Ви певно скажете мені цю приповідку: Лікарю, вилікуй себе самого. Про що ми чули, що сталося в Капернаумі, зроби те й тут на твоїй батьківщині.”
- 24** Він же додав: “Істинно кажу вам: Ніякого пророка не приймають добре в своїй батьківщині.
- 25** Та я вам кажу по правді: Багато вдів було в Ізраїлі за днів Іллі, як закрилось було небо на три роки й шість місяців, і великий голод лютував по всьому краю,
- 26** однак, ні до однієї з них не був посланий Ілля, тільки в Сарепту, що в краю Сидонським, до вдови жінки.
- 27** Та й прокажених теж в Ізраїлі було чимало за пророка Єлисея; однак, ніхто з них не очистився, крім сирійця Наамана.”

- ²⁸ Почувши це, всі в синагозі наповнилися гніву
- ²⁹ і, вставши, вигнали його геть за місто і повели його на край гори, на якій було збудоване їхнє місто, щоб скинути його додолу.
- ³⁰ Та він, пройшовши серед них, пішов далі.
- ³¹ Потім прийшов у Капернаум, у місто галилейське, і навчав їх у суботу.
- ³² І дивувалися його науці, бо його слово було повне влади.
- ³³ А був у синагозі чоловік, що мав нечистого духа, і він закричав голосом сильним:
- ³⁴ “Лиши, що нам і тобі, Ісусе Назарянине? Прийшов ти погубити нас? Я знаю, хто ти: ти - святий Божий.”
- ³⁵ Ісус же погрозив йому, кажучи: “Мовчи і вийди з нього.” І кинувши його перед усіма, демон вийшов з нього, нічого злого не зробивши йому.
- ³⁶ Жах огорнув усіх, і вони один до одного казали: “Що за слово, - що з владою й силою велить нечистим духам, і вони виходять!”
- ³⁷ І рознеслася про нього чутка скрізь по всій тій країні.
- ³⁸ Вийшовши з синагоги, він пішов до Симонової хати. Теща ж Симона була в тяжкій гарячці, і його за неї попросили.
- ³⁹ І, нахилившись над нею, він погрозив гарячці, та й гарячка відійшла від неї і, зараз же підвівшись, теща почала їм usługувати.
- ⁴⁰ А як заходило сонце, всі, хто мав яких недужих на різні хвороби, приводили їх до нього, і він на кожного з них клав руки та й оздоровляв їх.
- ⁴¹ А з багатьох з них виходили також і біси, що кричали: “Ти - Син Божий!” Та він, грозячи, не давав їм говорити, бо вони знали, що він - Христос.
- ⁴² Як настав день, він вийшов і подався на самотнє місце, а люди кинулись його шукати і, знайшовши, хотіли затримати його, від себе не пустити.
- ⁴³ А він сказав їм: “Я маю й іншим містам звіщати Добру Новину про Царство Боже, бо я на це посланий.”
- ⁴⁴ І проповідував по синагогах у Юдеї.

РОЗДІЛ: 5

- О**дного разу, коли народ юрмився коло нього, щоб почути слово Боже, і він стояв біля Генезаретського озера,
- ² побачив два човни, що стояли край озера; рибалки вийшли з них і полоскали сіті.
- ³ Він увійшов в один з човнів, що належав Симонові, і попросив його відплисти трохи від землі, а сам, сівши, з човна почав народ учить.
- ⁴ Коли він перестав говорити, сказав до Симона: “Відчали на глибінь та й закиньте ваші сіті на ловитву.”
- ⁵ Озвався Симон і каже: “Наставнику, всю ніч трудились ми й нічого не піймали, але на твоє слово закину сіті.”
- ⁶ Так вони й зробили, і піймали велику силу риби, і їхні сіті почали рватися.
- ⁷ Тоді вони кивнули до своїх товаришів, що були в другім човні, щоб ті прийшли й допомогли їм. Прийшли вони й наповнили обидва човни, аж почали потопати.
- ⁸ Побачивши це Симон Петро, припав до колін Ісуса й каже: “Іди від мене, Господи, бо я грішна людина.”
- ⁹ Жах бо великий огорнув його й усіх, що були з ним, із-за риб, що їх піймали;

- 10** також і Якова та Йоана, синів Заведея, які були спільниками Симона. Ісус же промовив до Симона: “Не бійся! Віднині людей будеш ловити.”
- 11** І витягши човна на берег, кинули все й пішли слідом за ним.
- 12** І от, як він був в однім з міст, з'явився чоловік, увесь у проказі. Побачивши Ісуса, він упав ниць і почав його благати: “Господи, якщо ти хочеш, можеш мене зробити чистим.”
- 13** Ісус простягнув руку, доторкнувся до нього і каже: “Хочу, очисти́ся!” І вмить покинула його проказа.
- 14** І наказав йому: “Нікому не говори, але йди та покажись священикові і принеси дар за твоє очищення, як наказав Мойсей, їм на свідоцтво.”
- 15** Чутка про нього ширилась дедалі більше, і сила людей збігалася, щоб його почути й вилікуватись від своїх недуг.
- 16** Та він відходив у місця самотні й молився.
- 17** Раз якось, коли Ісус навчав, були при тому фарисеї та учителі закону, що поприходили з усіх сіл Галилеї та Юдеї і з Єрусалиму; і сила Господня була на ньому, щоб оздоровляти.
- 18** Аж; ось люди несуть на ліжку чоловіка, що був розслаблений; вони шукали способу, як би його внести та перед ним покласти.
- 19** І, не знайшовши, кудю б його внести через натовп, вилізли на крівлю і крізь череп'яну стелю спустили його з ліжком на середину перед Ісуса.
- 20** Бачивши їхню віру, Ісус мовив: “Чоловіче, прощаються тобі твої гріхи!”
- 21** А книжники та фарисеї почали міркувати: “Хто це такий, що говорить богохульства? Хто може гріхи відпускати, крім одного Бога?”
- 22** А Ісус же, знаючи думки їхні, відповів їм: “Чому так думаєте в серцях ваших?
- 23** Що легше, сказати: Відпускаються тобі твої гріхи, - чи сказати: Встань і ходи?
- 24** Та щоб ви знали, що Син Чоловічий має владу на землі гріхи відпускати”, - мовив розслабленому: “Кажу тобі: Встань, візьми твоє ліжко та й іди додому.”
- 25** І вмить він устав у них перед очима, взяв те, на чому лежав, і пішов до свого дому, славлячи Бога.
- 26** А всі остовпіли від здивування та прославляли Бога. Вони переповнилися страхом і казали: “Сьогодні бачили ми дивні речі.”
- 27** Після цього він вийшов, побачив митника, Леві на ім'я, що сидів на митниці, і сказав до нього: “Ходи за мною!”
- 28** І той, кинувши все, встав і пішов за ним.
- 29** Потім Леві справив для нього бенкет великий у своїй хаті; була ж там з ними за столом велика сила митарів та інших.
- 30** Фарисеї та їхні книжники нарікали і, звертаючись до його учнів, говорили: “Чого ви з митарями й грішниками їсте й п'єте?”
- 31** Ісус у відповідь сказав їм: “Не ті, що при добрім здоров'ї, потребують лікаря, лише - хворі.
- 32** Я прийшов, не щоб праведників кликати до покаяння, а грішних.”
- 33** А вони йому сказали: “Учні Йоана постять часто й моляться, так само й учні фарисеїв, а твої їдять та п'ють!”
- 34** Ісус же до них промовив: “Чи ж; можете примусити постити весільних гостей, поки молодий з ними?
- 35** Прийдуть дні, коли візьмуть від них молодого, тоді будуть постити в ті дні.”

- ³⁶ Він їм сказав також цю притчу: “Ніхто не відриває латки від нової одежини й не пришиває її до старої, а то порве й нову, і латка від нової не підійде до старої.
- ³⁷ Ніхто також не вливає молодого вина до старих бурдюків, а то нове вино прорве бурдюки, й само вино розіллється, і бурдюки пропадуть.
- ³⁸ Але треба вливати молоде вино до нових бурдюків.
- ³⁹ І ніхто, що п'є старе вино, нового не захоче, бо каже: Старе ліпше.”

РОЗДІЛ: 6

Одного разу в суботу, коли Ісус проходив засіяними ланами, учні його зривали колоски й, розтерши їх руками, їли.

- ² Деякі з фарисеїв їм сказали: “Чому ви робите те, чого не годиться робити в суботу?”
- ³ Ісус відповів їм: “Хіба ви не читали, що зробив Давид, як зголоднів, він сам і ті, що були з ним?”
- ⁴ Як він увійшов у дім Божий, взяв жертвні хліби, їв їх і давав тим, що були з ним, - хліби, яких не дозволено їсти, хіба що тільки самим священикам?”
- ⁵ Далі сказав їм: “Син Чоловічий - Владика і суботи.”
- ⁶ Раз якось, другої суботи, увійшов він у синагогу й почав навчати. А був там чоловік з сухою правою рукою.
- ⁷ От книжники та фарисеї почали за ним назирати, чи він оздоровить у суботу, щоб знайти якенебудь оскарження на нього.
- ⁸ Ісус же знав думки їхні і сказав до чоловіка, який мав суху руку: “Підведись і стань посередині!” Підвівся той і став.
- ⁹ Тоді Ісус до них промовив: “Питаю вас: Чи годиться в суботу добро чинити, чи зло робити? Спасити життя, чи погубити?”
- ¹⁰ І поглянувши кругом на всіх них, сказав до нього: “Простягни свою руку!” Той зробив так, і його рука стала здорова.
- ¹¹ Вони ж наповнилися люті й змовлялися між собою, що їм Ісусові зробити б.
- ¹² Тими днями він вийшов на гору молитись і провів усю ніч на молитві до Бога.
- ¹³ А як настав день, “покликав своїх учнів і вибрав з них дванадцятьох, яких назвав апостолами:
- ¹⁴ Симона, якого назвав Петром, Андрія, його брата, Якова, Йоана, Филипа, Вартоломея,
- ¹⁵ Матея, Тому, Якова, сина Алфея, Симона на прізвище Зилота,
- ¹⁶ Юду, сина Якова та Юду Іскаріотського, який став зрадником.
- ¹⁷ Зійшовши з ними, він став на рівнім місці, й була там велика сила його учнів і людей вельми багато з Юдеї та з Єрусалиму, і з побережжя Тиру та Сидону.
- ¹⁸ Вони прийшли послухати його й оздоровитись від своїх недуг; і всі ті, що їх мучили нечисті духи, теж оздоровлялись.
- ¹⁹ Увесь народ намагався його торкнутися, бо сила виходила з нього й усіх оздоровляла.
- ²⁰ Тоді він, звівши на своїх учнів очі, почав казати: “Блаженні вбогі, - бо ваше Царство Боже.
- ²¹ Блаженні, голодні нині, бо ви насититесь. Блаженні, що плачете нині, бо будете

сміятись.

22 Блаженні будете, коли вас ненавидітимуть люди, коли вас вилучать, коли ганьбитимуть вас та коли викинуть, як безчесне, ваше ім'я Сина Чоловічого ради.

23 Радійте того дня і веселіться, бо ваша нагорода велика в небі. Так само бо поводитися з пророками батьки їхні.

24 Горе ж вам, багатим, бо ви одержали втіху вашу.

25 Горе вам, що ситі нині, бо будете голодувати. Горе вам, що смієтеся нині, бо будете ридати й сумувати.

26 Горе вам, коли про вас усі люди будуть добре говорити. Так само бо з ложними пророками поводитися батьки їхні.

27 А вам, що слухаєте, кажу: Любіть ворогів ваших, добро чиніте тим, які вас ненавидять,

28 благословляйте тих, які вас проклинають, моліться за тих, що вас зневажають.

29 Тому, хто б'є тебе в одну щоку, підстав і другу; хто ж бере в тебе свиту, не борони й одежі.

30 Дай кожному, хто тебе просить; хто бере щось твоє, не допоминайся.

31 І як бажаєте, щоб вам чинили люди, чиніть їм і ви так само.

32 Коли ви любите тих, що вас люблять, яка вам заслуга? Та ж бо й грішники люблять тих, що їх люблять.

33 І коли чините добро тим, що вам чинять, яка вам заслуга? Та й грішники те саме чинять.

34 І коли ви позичаєте тим, від кого маєте надію назад узяти, яка вам заслуга? Адже і грішники грішникам позичають, щоб відібрати від них рівне.

35 Ви ж любіть ворогів ваших, добро чиніть їм, і позичайте, не чекаючи назад нічого, а велика буде ваша нагорода, й будете Всевишнього синами, бо він благий для злих і невдячних.

36 Будьте милосердні, як і Отець ваш милосердний.

37 Не судіть, і не будете суджені; не засуджуйте, й не будете засуджені; простіть, і вам проститься.

38 Дайте, то й вам дасться: міру добру, натоптану, потрясену, переповнену дадуть вам. Якою бо мірою ви міряєте, такою й вам відміряють."

39 Він їм сказав також і притчу: "Чи може сліпий водити сліпого? Хіба вони обидва не впадуть у яму?"

40 Учень не більший за вчителя, але, навчившись, кожний буде, як його вчитель.

41 Чому дивишся на скалку в оці твого брата, колоди ж у власнім оці не відчуваєш?

42 І як можеш сказати братові твоєму: Дай, брате, вийму скалку, що в твоїм оці, - ти, що не бачиш колоди, що у твоїм оці? Лицеміре, вийми перше колоду з ока свого, і тоді побачиш, як вийняти скалку з ока брата твого.

43 Немає доброго дерева, що родило б плід поганий, ані дерева поганого, що родило б плід добрий.

44 Кожне бо дерево за своїм власним плодом пізнається; не зривають бо з тернини смокви, ані з ожини не збирають винограду.

45 Добра людина з доброго скарбу серця свого виносить добре; лиха ж - з лихого (серця) лихе виносить, бо з переповненого серця говорять його уста.

46 Чому ви мене звете: Господи, Господи, а не робите, що я говорю?

47 Кожний, хто приходить до мене, слухає мої слова й виконує їх, - покажу вам на

кого він схожий.

⁴⁸ Він схожий на чоловіка, що, будуючи дім, викопав глибоко й поклав підвалину на камінь. І як настала злива, води наперли на дім той, але не могли його захитати, бо він збудований був добре.

⁴⁹ Той же, хто слухає й не чинить, схожий на чоловіка, який збудував дім свій на землі, без підвалин. Води наперли на нього, й він відразу завалився, і руїна того дому була велика.”

РОЗДІЛ: 7

Коли Ісус скінчив усі слова свої до народу, який слухав його, увійшов у Капернаум.

² А був там в одного сотника слуга хворий, що мав умирати; він був дорогий для нього.

³ Почувши про Ісуса, він послав до нього старших юдейських, благаючи його, щоб прийшов і вирятував слугу його.

⁴ Прийшли ті до Ісуса й почали наполегливо його просити, кажучи: “Він достойний, щоб ти йому зробив це:

⁵ любить бо народ наш і збудував нам синагогу.”

⁶ І пішов Ісус з ними. Та як він уже недалеко був від дому, сотник вислав друзів, щоб йому сказати: “Господи, не трудися, бо я недостойний, щоб ти зайшов під мою крівлю.

⁷ Тому я й не насмілюся іти до тебе; але скажи лиш слово, й одужає слуга мій.

⁸ Бо й я чоловік, що стою під владою, маю вояків під собою і кажу одному: Іди, і той іде; а іншому: Ходи сюди, і той приходить; і слугі моєму: Зроби це, і той робить.”

⁹ Почувши це Ісус, здивувався ним, і, обернувшись, сказав до народу, що йшов за ним: “Кажу вам, що навіть в Ізраїлі я не знайшов такої віри.”

¹⁰ І коли послані повернулися додому, знайшли слугу здоровим.

¹¹ Потім пішов у місто, що зветься Наїн, а з ним ішли його учні й сила народу.

¹² Коли ж вони наблизились до міської брами, якраз виносили мертвого сина, єдиного в матері своєї, що була вдовою; і було з нею досить людей з міста.

¹³ Побачивши її, Господь зглянувся над нею і сказав до неї: “Не плач.”

¹⁴ І приступивши, доторкнувся до мар, і ті, що несли, зупинились. Тоді Ісус сказав: “Юначе, кажу тобі, встань!”

¹⁵ І мертвий підвівся і почав говорити. І він віддав його матері.

¹⁶ Страх огорнув усіх, і вони прославляли Бога та й говорили: “Великий пророк устав між нами”, і: “Бог навідався до народу свого.”

¹⁷ Чутка про Ісуса розійшлася по всій Юдеї і по всій країні.

¹⁸ Учні Йоана сповістили його про це все. Тоді Йоан покликав двох із своїх учнів

¹⁹ і послав їх до Господа сказати: “Ти той, що має прийти, чи іншого нам ждати?”

²⁰ Прийшовши ті мужі до нього, кажуть: “Йоан Христитель послав нас до тебе спитати: Ти той, що має прийти, чи іншого нам ждати?”

²¹ Саме того часу Ісус оздоровив багатьох від недуг, немочей та від злих духів і багатьом сліпим дарував прозріння.

²² У відповідь Ісус сказав їм: “Ідіть, повідомте Йоана, що ви бачили й що чули: сліпі прозрівають, криві ходять, прокажені очищуються, глухі чують, мертві воскресають, бідним звіщається Добра Новина;

- ²³ і блаженний той, хто не спотикнеться через мене.”
- ²⁴ А коли Йоанові посланці відійшли, Ісус почав говорити до народу про Йоана: “На що ви вийшли дивитися в пустиню? На тростину, що її колише вітер?
- ²⁵ На що ж вийшли ви глядіти? На чоловіка, одягненого в м'які шати? Таж ті, що в пишних шатах і в розкошах, сидять у царських палацах.
- ²⁶ На що ж тоді ви вийшли подивитись? На пророка? Так, кажу вам, і навіть більше, ніж пророка.
- ²⁷ Це той, про кого написано: Ось я посилаю посланця мого перед твоїм обличчям, що приготує путь твою перед тобою.
- ²⁸ Кажу вам: Між народженими з жінок нема нікого більшого понад Йоана; а найменший у Царстві Божім - більший від нього.”
- ²⁹ І увесь народ, що його слухав, навіть і митарі, визнали справедливість Божу й христилися хрищенням Йоана.
- ³⁰ А фарисеї та законники відкинули Божий про них намір і не христились від нього.
- ³¹ “До кого, отже, мені порівняти людей оцього роду? До кого ж вони подібні?
- ³² Вони подібні до дітваків, що на майдані сидять і одні до одних кличуть та промовляють: Ми грали вам на сопілці, та ви не танцювали! Ми вам співали жалобної, та ви не плакали!
- ³³ Прийшов бо Йоан Христитель, що не їсть хліба і не п'є вина, а ви кажете: Він біса має!
- ³⁴ Прийшов Син Чоловічий, що їсть і п'є, а ви кажете: Це ненажера і п'яниця, приятель митарів та грішників.
- ³⁵ І всі діти мудрости виправдали її.”
- ³⁶ Просив його хтось із фарисеїв, щоб їв з ним. І ввійшов Ісус до фарисея в хату й сів за столом.
- ³⁷ Аж тут жінка, що була грішниця у місті, довідавшись, що він був за столом у хаті фарисея, принесла алябастрову, повну пахоців, плящинку
- ³⁸ і ставши, вся у сльозах, коло ніг Ісуса ззаду, почала обмивати слізьми йому ноги, потім волоссям своєї голови обтирати, та й цілувати ноги й мастити пахоцями.
- ³⁹ Побачивши те фарисей, що покликав його, міркував собі, кажучи: Якби це був пророк, він знав би, хто й яка це жінка, що доторкається його: це ж грішниця!
- ⁴⁰ Тоді Ісус заговорив до нього: “Симоне, маю тобі щось сказати.” Той відповів: “Кажі, Учителю”.
- ⁴¹ “Два довжники були в одного позикодавця; один був винен п'ятсот динаріїв, а другий п'ятдесят.
- ⁴² А що вони не мали звідки віддати, обидвом він простив. Котрий, отже, з них більше буде його любити?”
- ⁴³ Озався Симон і каже: “Гадаю, той, якому подарував більше.” Ісус сказав до нього: “Ти судив добре.”
- ⁴⁴ І, обернувшись до жінки, промовив до Симона: “Ти бачиш оцю жінку? Прибув я у твій дім, і ти не дав води мені на ноги. Вона ж слізьми обмила мені ноги й витерла своїм волоссям.
- ⁴⁵ Поцілунку ти мені не дав; вона ж, відколи я ввійшов, не перестала цілувати мені ноги.
- ⁴⁶ Оливою не намастив ти голови моєї; вона ж миром пахучим намастила мені ноги.
- ⁴⁷ Тому кажу тобі, прощаються її гріхи численні, бо багато полюбила. Кому ж мало

прощається, той мало любить.”

⁴⁸ Потім сказав до жінки: “Прощаються тобі гріхи.”

⁴⁹ І почали ті, що з ним за столом сиділи, говорити між собою: “Хто це такий, що й гріхи відпускає?”

⁵⁰ До жінки ж він промовив: “Віра твоя спасла тебе; іди в мирі.”

РОЗДІЛ: 8

По тому Ісус проходив через міста та села, проповідуючи й звіщаючи Добру Новину про Царство Боже. З ним були дванадцять

² і деякі жінки, що були оздоровлені ним від злих духів і недуг: Марія, звана Магдалина, з якої вийшло сім бісів,

³ Йоанна, жінка Хузи, Іродового урядовця, Сусанна та багато інших, що їм допомагали з своїх маєтків.

⁴ А коли зібралася сила народу, і з усіх міст приходили до нього, Ісус сказав їм у притчі:

⁵ “Вийшов сіяч сіяти своє зерно. І як він сіяв, одне впало край дороги й було потоптане, і птиці небесні його видзьобали.

⁶ Друге упало на камінь і, зійшовши, висхло, бо вогкості не мало.

⁷ Інше впало між тернину, і тернина, вигнавшись з ним вкупі, його заглушила.

⁸ Врешті, інше впало на добру землю і, зійшовши, сторицею вродило.” Кажучи це, Ісус голосно мовив: “Хто має вуха слухати, нехай слухає.”

⁹ Учні його спитали, що б вона могла значити, оця притча.

¹⁰ Він сказав їм: “Вам дано знати тайни Божого Царства; іншим же в притчах, щоб вони, дивлячись, не бачили, і слухаючи, не розуміли.

¹¹ Ось що значить оця притча: зерно це слово Боже.

¹² Тії, що край дороги, це ті, що слухають, та потім приходять диявол і вириває геть з їх серця слово, щоб вони не увірували та й не спаслися.

¹³ Ті ж, що на камені, це ті, що, почувши, з радістю приймають слово, але не маючи коріння, вірують дочасу й під час спокуси відпадають.

¹⁴ А те, що впало між тернину, це ті, що вислухавши, ідуть, та клопоти, багатства і життєві розкоші їх душать, і вони не дають плоду.

¹⁵ Нарешті, те, що на землі добрій, це ті, що чувши слово серцем щирим, добрим, його держать і дають плід у терпінні.

¹⁶ Ніхто не засвічує світила, щоб його вкрити посудиною або поставити під ліжку, а, навпаки, його ставлять на свічнику, щоб ті, що входять, бачили світло.

¹⁷ Нічого бо нема захованого, що б не стало явним, ані нічого тайного, що б не стало знаним і на яв не вийшло.

¹⁸ Вважайте, отже, як слухаєте: бо хто має, тому дасться; а хто не має, заберуть і те, що йому здається, нібито має.”

¹⁹ Мати його й брати прийшли були до нього, та зачерез народ не могли до нього доступитись.

²⁰ Його повідомили: “Мати твоя і брати твої стоять надворі, хочуть побачитися з тобою.”

²¹ Він же у відповідь сказав їм: “Мати моя і брати мої це ті, що слухають слово Боже й його виконують.”

- 22** Одного дня Ісус увійшов до човна з учнями своїми і сказав їм: “Переплиньмо на той бік озера.” І відплили.
- 23** Як же вони плили, він заснув. Тим часом буря з вітром накинута на озеро, їх почало заливати, і вони були в небезпеці.
- 24** І, приступивши, вони збудили його й кажуть: “Наставниче, наставниче, ми гинемо!” Він устав, погрозив вітрові й розбурханим хвилям, і вони ущухли, і настала тиша.
- 25** Тоді сказав їм: “Де ваша віра?” Вони ж, налякані й здивовані, один до одного казали: “Хто це такий, що вітрам і воді повеліває, і вони слухають його?”
- 26** Вони пристали в краю Геразинським, що проти Галилеї.
- 27** Як Ісус вийшов на берег, трапився йому назустріч один чоловік з міста, що мав бісів. Він з давнього часу вже не носив одягу й мешкав не в хаті, а по гробах.
- 28** Побачивши Ісуса, закричав, припав йому до ніг і сказав голосом сильним: “Що мені й тобі, Ісусе, сину Бога Всевишнього? Благаю тебе, не муч мене!”
- 29** Бо він велів нечистому духові вийти з чоловіка. Дух той часто хапав чоловіка, і його тоді в'язали кайданами та ланцюгами й стерегли, та він трощив окови, і демон гонив його по пустинях.
- 30** Ісус же спитав його: “Як тобі на ім'я?” “Легіон!” - відповів той, багато бо бісів увійшло в нього.
- 31** І вони благали його, щоб він не велів їм іти в безодню.
- 32** А було там велике стадо свиней, що паслося на горі. І демони просили його, щоб він дозволив їм увійти в них. І він дозволив їм.
- 33** Вийшли ті демони з чоловіка, увійшли в свиней, і кинулося стадо з кручі в озеро та й потонуло.
- 34** Побачивши, що сталося, пастухи кинулись урзтіч і розповіли про це в місті та по селах.
- 35** І вийшли люди подивитися, що сталось. Вони прибули до Ісуса й знайшли, що чоловік, з якого вийшли біси, сидів при ногах Ісуса, зодягнений та при умі - і злякались.
- 36** Наочні свідки їм розповіли, як виликувався біснுவатий.
- 37** Тоді все населення Геразинської округи почало його просити, щоб відійшов від них, бо великий страх огорнув їх. І він увійшов до човна й повернувся.
- 38** А чоловік, з якого вийшли біси, просив Ісуса, щоб бути з ним, але він відпустив його, кажучи:
- 39** “Вернися додому й розкажи все те, що Бог зробив тобі.” Пішов той, сповіщаючи по всьому місті, що Ісус зробив йому.
- 40** По повороті Ісус був прийнятий народом, бо всі його чекали.
- 41** Аж ось прийшов чоловік, Яір на ім'я, який був головою синагоги. Припавши до ніг Ісуса, він почав його просити зайти до нього в хату,
- 42** бо була в нього дочка одиначка, яких дванадцять років, і вона вмирала. І як він ішов туди, люди тиснулися до нього.
- 43** Аж тут жінка якась, що була хвора дванадцять років на кровотечу й витратила на лікарів увесь свій прожиток, і ніхто з них не міг її оздоровити,
- 44** підійшовши ззаду, доторкнулась краю його одягу й умить стала здоровою - спинилась її кровотеча.
- 45** Ісус спитав: “Хто доторкнувся мене?” А що всі відпекувались, Петро мовив: “Наставниче, то люди коло тебе юрмляться і тиснуться.”

- ⁴⁶ Ісус же сказав: “Хтось доторкнувся до мене, бо я чув, як сила вийшла з мене.”
- ⁴⁷ Побачивши жінка, що не втаїлася, тремтячи підійшла й упавши йому до ніг, призналася перед усіма людьми, чому до нього доторкнулась і як негайно одужала.
- ⁴⁸ Сказав їй Ісус: “Дочко, віра твоя спасла тебе, йди в мирі!”
- ⁴⁹ Він говорив ще, як приходить хтось від голови синагоги і каже: “Твоя дочка померла, не турбуй більш Учителя.”
- ⁵⁰ Ісус почувши це, озвався до нього: “Не бійся, тільки віруй, і вона спасеться.”
- ⁵¹ Прийшовши до хати, він не пустив нікого з собою всередину, крім Петра, Йоана та Якова з батьком та матір'ю дитини.
- ⁵² Всі плакали за нею і голосили. Він же мовив: “Не плачте, вона не вмерла, вона тільки спить.”
- ⁵³ І ті сміялися з нього, бо знали, що вмерла.
- ⁵⁴ А він узяв її за руку й голосно промовив: “Дівчино, пробудися!”
- ⁵⁵ І дух її повернувся до неї, і вона миттю встала. Тоді він звелів дати їй їсти.
- ⁵⁶ Батьки ж її були здивовані вельми, та він наказав їм нікому не говорити, що сталося.

РОЗДІЛ: 9

Скликавши дванадцятьох, Ісус дав їм силу й владу над усіма бісами, й оздоровляти недуги,

- ² і тоді послав їх проповідувати Царство Боже й недужих лікувати.
- ³ Він до них промовив: “Нічого не беріть у дорогу: ні палиці, ні торби, ні хліба, ні грошей, та й дві одежі не майте.
- ⁴ В яку б хату ви не вступили, там перебувайте до вашого відходу.
- ⁵ А як хто вас не прийме, то виходячи з того міста, обтрусіть порошок з ніг ваших на свідоцтво проти них.”
- ⁶ І вийшли вони та, ходячи по селах, звіщали Добру Новину й оздоровляли всюди.
- ⁷ Ірод четверовласник довідався про все, що діялось, і збентежився, бо деякі казали, що то Йоан воскрес із мертвих,
- ⁸ інші - що Ілля явився, а ще інші, - що якийсь пророк із давніх устав з мертвих.
- ⁹ Ірод сказав: “Йоанові я стяг голову. Хто ж це такий, що я про нього таке чую? ” І намагався побачити його.
- ¹⁰ Апостоли ж, повернувшись, розповіли йому про те, що зробили. Тоді він узяв їх і пішов осторонь у напрямі міста, що зветься Витсаїда.
- ¹¹ Люди, довідавшись про те, пішли слідом за ним. Він їх прийняв і говорив їм про Царство Боже та оздоровляв тих, що потребували того.
- ¹² День почав схилатися, і дванадцяттеро підійшли до нього та й кажуть: “Відпусти людей: хай ідуть по хуторах та селах, що навколо, і знайдуть собі притулок та поживу, бо тут ми в пустому місці.”
- ¹³ А він їм каже: “Дайте ви їм їсти.” Ті відповіли: “У нас усього п'ять хлібів і дві риби. Хіба що підемо та купимо поживи для всього народу цього.”
- ¹⁴ Було бо їх яких п'ять тисяч чоловік. Ісус сказав до своїх учнів: “Розсадіть їх гуртами по п'ятдесят приблизно.”
- ¹⁵ Вони так зробили й усіх розсадовили.

- 16 А він узяв п'ять хлібів і дві риби, і, звівши вгору очі, поблагословив їх, поламав і давав учням, щоб вони клали перед народом.
- 17 Усі їли до наситу й зібрали ті кусні, що у них zostалися, дванадцять кошів.
- 18 Одного разу, коли він молився насамоті, а з ним були й його учні, - він спитав їх: "За кого мене мають люди?"
- 19 Вони ж у відповідь сказали: "За Йоана Христителя, а інші - за Іллю, а ще інші - за якогось із пророків старовинних, що воскрес із мертвих."
- 20 "А ви", спитав їх, "що кажете про мене? Хто я?" Тоді Петро, озвавшись, мовив: "Ти Христос (Помазаник) Божий!"
- 21 Та й наказав їм гостро про це нікому не говорити.
- 22 Далі додав: "Син Чоловічий має багато страждати; старші, первосвященники та книжники його відкинуть і уб'ють, та він на третій день воскресне."
- 23 Звертаючись до всіх, (Ісус) промовив: "Коли хто хоче йти за мною, нехай себе зречеться, візьме щодня на себе хрест свій і йде за мною.
- 24 Бо хто захоче спасти свою душу, той її погубить; а хто погубить свою душу задля мене, той її врятує.
- 25 Яка ж користь людині, що ввесь світ здобуде, себе ж саму погубить або пошкодить?
- 26 Хто б соромився мене та моєї науки, того й Син Чоловічий буде соромитися, коли прийде у славі своїй і Отця, і святих ангелів.
- 27 Я вам кажу по правді, що деякі з отут присутніх не зазнають смерти, аж поки не побачать Божого Царства."
- 28 Днів з вісім по оцій розмові Ісус узяв з собою Петра, Йоана та Якова й пішов аж на гору помолитись.
- 29 І коли він молився, вигляд його обличчя став інший, а одежа - біла та блискуча.
- 30 І ось два мужі з ним розмовляли: були то Мойсей та Ілля,
- 31 що, з'явившись у славі, говорили про його смерть, якої він мав зазнати в Єрусалимі.
- 32 Петро й його товариші були зморені сном. Та як пробудилися, побачили його славу і двох мужів, що з ним стояли.
- 33 А коли ці відходили від нього, Петро промовив до Ісуса: "Наставниче, добре нам тут бути! Зробимо три намети: один тобі, один Мойсееві й один Іллі." Він не знав, що говорить.
- 34 Коли він говорив це, насунулася хмара й огорнула їх, а учні налякались, як ті ввійшли у хмару.
- 35 І залунав голос з хмари. "Це Син мій, Вибранець, слухайте його!"
- 36 І коли пролунав цей голос, Ісус один зостався. Учні мовчали, і нічого з того, що бачили, нікому тоді не оповідали.
- 37 Наступного дня, коли вони зішли з гори, сила людей його зустріла.
- 38 І ось якийсь чоловік з народу почав кричати: "Учителю, благаю тебе, зглянься над моїм сином, бо він єдиний у мене.
- 39 Дух його хапає, і той кричить раптом, трясє його, і той пускає піну; з великим трудом він його залишає цілком знесиленого.
- 40 Просив я твоїх учнів, щоб його вигнали, та вони не змогли."
- 41 Ісус відповів: "О невірний та розпусний роде! Доки я буду з вами та терпітиму вас? Приведи сюди твого сина!"

- ⁴² Ще тільки наближався хлопець, як демон кинув його об землю і сильно стряс; але Ісус погрозив нечистому духові, оздоровив юнака й віддав його батькові.
- ⁴³ Всі були захоплені величчю Божою. І як усі дивувалися всьому, що Ісус чинив, він сказав до своїх учнів:
- ⁴⁴ “Затямте собі добре ці слова: Син Чоловічий має бути виданий у руки людям.”
- ⁴⁵ Однак, вони не розуміли цього слова; воно було від них закрите, так що вони його не додумались і боялися його спитати про це слово.
- ⁴⁶ Одне спало їм на думку: Хто з них буде найбільший?
- ⁴⁷ Ісус, знаючи думки їхніх сердець, узяв малу дитину, поставив її біля себе
- ⁴⁸ і сказав їм: “Хто приймає цю малу дитину в моє ім'я, той мене приймає; а хто мене приймає, той приймає того, хто мене послав, бо хто найменший поміж усіма вами, той - великий.”
- ⁴⁹ Озався Йоан і каже: “Наставниче, ми бачили одного, що твоїм ім'ям виганяв бісів, і ми йому заборонили, бо він не ходить з нами.”
- ⁵⁰ Ісус же сказав до нього: “Не бороніть, бо хто не проти вас, той з вами.”
- ⁵¹ А як наблизився час, коли Ісус мав бути взятий (з цього світу), він постановив пуститися в дорогу до Єрусалиму.
- ⁵² Отож вислав посланців перед собою. Пішли вони й увійшли в якесь село самарянське, щоб йому приготувати.
- ⁵³ Та самаряни його не прийняли, бо він подорожував до Єрусалиму.
- ⁵⁴ Бачивши це учні Яків та Йоан, сказали: “Господи, хочеш - ми скажем, щоб вогонь зійшов з неба і пожер їх.”
- ⁵⁵ Ісус, обернувшись, почав їм докоряти.
- ⁵⁶ І вони пішли в інше село.
- ⁵⁷ А як вони подорожували, сказав хтось до нього: “Я піду за тобою, куди б ти не пішов.”
- ⁵⁸ Ісус озався до нього: “Лисиці мають нори й птиці небесні гнізда, Син же Чоловічий не має де голови приклонити.”
- ⁵⁹ До другого сказав: “Іди за мною.” Та той відповів: “Господи, дозволь мені перше піти та поховати мого батька.”
- ⁶⁰ “Залиши мертвим ховати своїх мертвих”, сказав Ісус до нього. “Ти ж іди, проповідуй Царство Боже.”
- ⁶¹ Інший сказав: “Я піду за тобою, Господи, але перше дозволь мені з домашніми моїми попрощатися.”
- ⁶² Ісус сказав до нього: “Ніхто, що поклав руку на плуг і озирається назад, не здатний до Царства Божого.”

РОЗДІЛ: 10

Після цього Господь призначив сімдесят двох інших і послав їх перед собою в кожне місто й місце, куди сам мав прийти.

² Він до них промовив: “Жнива великі, а робітників мало. Просіть, отже, Господа жнив, щоб послав робітників на свої жнива.

³ Ідіть, ось я вас посилаю, як ягнят між вовки.

⁴ Не беріть із собою ні калитки, ні торби, ні сандалів, і нікого в дорозі не вітайте.

- ⁵ В який же дім не ввійшли б ви, скажіть перше: Мир домові цьому!
- ⁶ І коли там є котрийсь син миру, мир ваш покоїтиметься на ньому; а коли ні, до вас він повернеться.
- ⁷ І залишайтеся у тім домі, споживайте та пийте, що в них є: достоїн бо робітник своєї нагороди. Не переходіть із хати до хати.
- ⁸ І в яке місто ви не ввійшли б, і вас приймуть, їжте, що поставлять перед вами;
- ⁹ оздоровляйте в ньому хворих і кажіть їм: Наблизилося до вас Царство Боже.
- ¹⁰ Коли ж ви ввійдете в якесь місто, і вас не приймуть, то, вийшовши на їхні вулиці, скажіть:
- ¹¹ Ми вам обтрушуємо й порошок з вашого міста, що прилип до наших ніг; тільки знайте, що Царство Боже близько.
- ¹² Кажу вам: Того дня навіть Содомові буде легше, ніж тому місту.
- ¹³ Горе тобі, Хоразине! Горе тобі, Витсаїдо! Бо якби в Тирі та Сидоні сталися ті чуда, що зроблені у вас, вони б давно покаялися, сидючи у веретищі й попелі!
- ¹⁴ Та Тирові й Сидонові легше буде під час суду, ніж вам.
- ¹⁵ Та й ти, Капернауме, невже піднімешся аж до неба? Аж до самого пекла провалишся!
- ¹⁶ Хто слухає вас, мене слухає; а хто гордує вами, мною гордує; а хто гордує мною, гордує тим, хто послав мене.”
- ¹⁷ Повернулись сімдесят два з радістю, кажучи: “Господи, навіть і біси коряться нам з-за твого імени.”
- ¹⁸ Він же сказав їм: “Я бачив сатану, що, наче блискавка, падав з неба.
- ¹⁹ Ось я даю вам владу наступати на зміїв, скорпіонів і на всю ворожу силу - й ніщо вам не пошкодить.
- ²⁰ Одначе, не радійте тому, що духи вам коряться, але радійте тому, що ваші імена записані на небі.”
- ²¹ Того часу Ісус був зрадів Святим Духом і промовив: “Я прославляю тебе, Отче, Господи неба й землі, що ти втаїв це від мудрих та розумних і відкрив немовляткам. Так, Отче, бо так тобі подобалося.
- ²² Все передав мені Отець мій, і ніхто не знає, хто є Син, крім Отця, і хто є Отець, крім Сина, та кому Син схоче відкрити!”
- ²³ Потім, звернувшись до самих учнів, він промовив: “Щасливі очі, що бачать, що ви бачите.
- ²⁴ Кажу бо вам, що багато пророків і царів хотіли бачити, що ви бачите, і не бачили, і чути, що ви чуєте, і не чули.”
- ²⁵ І ось якийсь законовчитель устав, щоб його випробувати, та й каже: “Учителю, що мені робити, щоб вічне життя досягнути?”
- ²⁶ А Ісус мовив до нього: “В законі що написано? Як там читаєш?”
- ²⁷ Озвався той і каже: “Люби Господа, Бога твого, всім серцем твоїм, усією твоєю душею і всією силою твоєю і всією думкою твоєю; а ближнього твого, як себе самого.”
- ²⁸ “Ти добре відповів”, сказав (Ісус), “роби це й будеш жити.”
- ²⁹ Та той, бажаючи себе самого виправдати, каже до Ісуса: “А хто мій ближній?”
- ³⁰ . Мовив тоді Ісус, кажучи: “Один чоловік спускався з Єрусалиму до Єрихону й потрапив розбійникам, що його обдерли й побили тяжко та й пішли геть, залишивши півмертвого.
- ³¹ Випадком ішов якийсь священик тією дорогою; побачив він його й, збочивши,

пройшов мимо.

32 Так само й левіт прийшов на те місце, глянув на нього й пройшов мимо.

33 Але один самарянин, що був у дорозі, зненацька надійшов (на нього) й, побачивши його, змилюсердився.

34 Він приступив до нього, перев'язав йому рани, полив їх оливою і вином; потім посадив його на власну скотину, привів до заїзду й доглянув за ним.

35 На другий день він викинув два динари, дав їх господареві й мовив: Доглядай за ним, і те, що витратиш на нього більше, я заплачу тобі, коли повернуся.

36 Хто з цих трьох, на твою думку, був ближнім тому, що потрапив розбійникам у руки?"

37 Він відповів: "Той, хто вчинив над ним милосердя." Тоді Ісус сказав до нього: "Іди і ти роби так само."

38 Коли ж вони були в дорозі, він увійшов в одне село, і якась жінка, Марта на ім'я, прийняла його в хату.

39 Була ж у неї сестра що звалася Марія; ця, сівши в ногах Господа, слухала його слова.

40 Марта ж клопоталась усякою прислугою. Наблизившись, каже: "Господи, чи тобі байдуже, що сестра моя лишила мене саму служити? Скажи їй, щоб мені допомогла."

41 Озвався Господь до неї і промовив: "Марто, Марто, ти побиваєшся і клопочешся про багато,

42 одного ж потрібно. Марія вибрала кращу частку, що не відніметься від неї."

РОЗДІЛ: 11

Раз якось він молився в якомусь місці, і як закінчив, сказав до нього один з його учнів: "Господи, навчи нас молитись, як і Йоан навчав своїх учнів."

2 А він до них промовив: "Коли ви молитесь, кажіть: Отче, нехай святиться твоє ім'я, нехай прийде твоє Царство.

3 Дай нам кожного дня наш хліб щоденний.

4 І прости нам гріхи наші, бо й ми прощаємо кожному, хто нам винен; і не введи нас у спокусу."

5 Далі до них промовив: "Якби хтось із вас мав приятеля, і той прийшов до нього опівночі Та й сказав до нього: Друже, позич мені три хліби,

6 бо приятель мій прибув до мене з дороги, і я не маю що йому дати,

7 а той зсередини відповів би йому: Не докучай мені, двері вже замкнені, і діти мої зо мною в ліжку; не можу встати й дати тобі, -

8 кажу вам, що коли й не встане та не дасть тому, що він його приятель, все ж таки з-за його настирливості підведеться і дасть, скільки той потребує.

9 Отож кажу вам: Просіть, і вам дасться; шукайте, і знайдете; стукайте, і вам відчинять.

10 Кожний бо, хто просить, одержує; той, хто шукає, знаходить, і тому, хто стукає, відчиняють.

11 Котрий із вас, батьків, коли син проситиме в нього хліба, дасть йому камінь? Або коли попросить риби, замість риби дасть йому гадюку?

12 Або коли яйце попросить, дасть йому скорпіона?

- 13 Отак коли ви, злими буди, умієте давати дітям вашим дари добрі, оскільки більш Отець небесний дасть Святого Духа тим, що у нього просять!"
- 14 Ісус виганяв біса, що німий був. І як біс вийшов, німий заговорив, і дивувались люди.
- 15 Та деякі з них говорили: "Він Велзевулом, князем бісівським, виганяє бісів."
- 16 Інші ж, щоб його випробувати, домагались від нього знаку з неба.
- 17 А він, знаючи думки їх, сказав їм: "Кожне царство, розділене проти себе самого, запустіє, і дім на дім упаде.
- 18 Коли, отже, і Сатана проти себе самого розділився, - як устоїться його царство? Бож кажете, що Велзевулом виганяю бісів.
- 19 Коли ж Велзевулом виганяю бісів, ким виганяють ваші сини? Ось чому вони будуть вашими суддями.
- 20 Коли ж я Божим перстом виганяю бісів, то, значить, прийшло до вас Боже Царство.
- 21 Коли хтось сильний та озброєний пильнує свого двору, його майно в безпеці.
- 22 Коли ж надійде хтось сильніший від нього й його подолає, то забере у нього всю його зброю, на яку він покладався, і роздасть його здобич.
- 23 Хто не зо мною, той проти мене; і хто зо мною не збирає, той розсипає.
- 24 Коли дух нечистий вийде з чоловіка, то блукає по місцях безводних, шукаючи спочинку, та, не знайшовши, каже: Повернуся в дім свій, звідкіля я вийшов.
- 25 І, прибувши, знайде його заметеним, прибраним.
- 26 І тоді йде й бере з собою інших сім духів, гірших від себе, і вони входять і там оселяються, і останнє того чоловіка буде гірше, ніж перше."
- 27 Коли він говорив це, жінка якась, піднісши голос з-між народу, мовила до нього: "Щасливе лоно, що тебе носило, і груди, що тебе кормили."
- 28 А він озвався: "Справді ж блаженні ті, що слухають Боже слово і його зберігають."
- 29 Коли народ згромадивсь, Ісус почав промовляти: "Рід цей - рід лукавий; він шукає знаку, але знаку йому не дасться, окрім знаку Йони,
- 30 бо як Йона був знаком для ніневітян, так і Син Чоловічий буде знаком для цього роду.
- 31 Цариця півдня встане під час суду з людьми оцього роду і його засудить, бо прийшла з кінців світу послухати мудрости Соломона, а ось тут більше від Соломона!
- 32 Ніневітяни встануть з цим родом під час суду і його засудять, бо вони покалялись на проповіді Йони, та ось тут більше від Йони.
- 33 Ніхто не світить світла й не кладе його у сховок, ані під посудину, але на свічник, щоб ті, що входять, бачили ясність.
- 34 Світло твого тіла - твоє око. Коли око твоє здорове, все твоє тіло світле; коли ж воно недуже, все тіло твоє темне.
- 35 Гляди, отже, чи світло, що в тобі, не є темрява.
- 36 Коли, отже, все тіло твоє - світле й нічого темного не має, воно буде все в світлі, так, наче б освічувало тебе світло (своїм) саявом."
- 37 Коли він говорив іще, якийсь фарисей запросив його на обід до себе. Ісус увійшов і сів за столом.
- 38 Побачивши це, фарисей здивувався, що він перш не зробив обмивань перед обідом.

- ³⁹ Господь сказав до нього: “От ви, фарисеї, чистите лиш зверху чашу й полумисок, самі ж ви всередині повні здирства й лукавства.
- ⁴⁰ Безумні! Чи ж той, що зробив верх, чи не зробив і середини?
- ⁴¹ Тож дайте милостиню з того, що усередині, і все у вас буде чисте.
- ⁴² Та горе вам, фарисеї, бо ви даєте десятину з м'яти, рути та всякої городини, але занедбуєте правосуддя і любов Божу! І це треба було робити, і того не лишати.
- ⁴³ Горе вам, фарисеї, що любите перші місця в синагогах та привітання на майданах.
- ⁴⁴ Горе вам, бо ви, як оті гроби непомітні, по яких люди зверху ходять і не знають того.”
- ⁴⁵ Озавсь тоді один із учителів закону: “Учителю! - кажучи це, ти й нас ображаєш.”
- ⁴⁶ Він же відповів: “Горе й вам, учителям закону, бо ви накладаєте на людей тягарі, які важко носити, самі ж до тих тягарів і пальцем не доторкнетесь.
- ⁴⁷ Горе вам, що будуєте гроби пророкам, а це ваші батьки їх убили!
- ⁴⁸ Ви так стаєте свідками й даєте згоду вчинкам батьків ваших: вони їх повбивали, а ви будуєте їм гроби!
- ⁴⁹ Тому й каже мудрість Божа: Я їм пошлю пророків і апостолів; вони деяких з них уб'ють, а деяких будуть гонити,
- ⁵⁰ щоб цей рід відповів за кров усіх пророків, пролиту від створення світу,
- ⁵¹ від крові Авеля до крові Захарії, забитого між вітарем і храмом. Так, я кажу вам: Рід цей здасть за те рахубу!
- ⁵² Горе вам, учителям закону, бо ви взяли ключ знання! Самі ви не ввійшли і тим, що хотіли ввійти, заборонили.”
- ⁵³ І як він вийшов звідти, книжники та фарисеї почали сильно на нього нападати й ставити йому різні питання,
- ⁵⁴ чигаючи так, щоб несподівано піймати якесь слово з уст його.

РОЗДІЛ: 12

Тим часом, як зібралася тьма народу, так що одне одного топтало, він почав говорити перш до своїх учнів: “Остерігайтесь фарисейської закваски, тобто лицемірства.

- ² Нічого бо нема захованого, що б не відкрилося, і скритого, що б не виявилось.
- ³ Ось чому те, що ви потемки сказали, почувється при світлі; і те, що на вухо ви говорили десь по сховках, оголоситься на крівлях.
- ⁴ Кажу вам, моїм друзям: Не бійтесь тих, що убивають тіло, а потім більш нічого заподіяти не можуть.
- ⁵ Я покажу вам, кого треба боятись: бійтесь того, що, вбивши, має владу вкинути в пекло. Так, кажу вам: Того бійтесь.
- ⁶ Хіба п'ять горобців не продаються за два шаги? А ні один з них не забутий у Бога.
- ⁷ Ба навіть і волосся на голові у вас усе пораховане. Не бійтесь: ви вартісніші за багатьох горобців!
- ⁸ Кажу вам: Кожен, хто визнає мене перед людьми, і Син Чоловічий визнає такого перед ангелами Божими.
- ⁹ Хто ж мене відречеться перед людьми, того і я відречуся перед ангелами Божими.
- ¹⁰ І всякому, хто скаже слово проти Сина Чоловічого, воно проститься йому; а тому,

хто хулитиме Святого Духа, не проститься.

11 Коли вас приведуть у синагоги, до урядів та до влади, не клопочіться тим, як або що вам відповісти, або що казати,

12 бо Дух Святий навчить вас тієї години, що треба говорити.”

13 Відіззався до нього хтось із народу: “Скажи братові моєму, щоб поділився зо мною спадщиною.”

14 Ісус промовив до нього: “Чоловіче, хто настановив мене суддею або подільником над вами?”

15 Далі промовив до них: “Глядіть і бережіться всякої зажерливості, бо не від надміру того, що хто має, залежить його життя.”

16 І він розповів їм цю притчу: В одного багача земля вродила гарно.

17 І почав він міркувати, кажучи сам до себе: Що мені робити? Не маю де звести врожай мій!

18 І каже: Ось що я зроблю: розберу мої стодоли, більші побудую і зберу туди все збіжжя і ввесь мій достаток

19 та й скажу душі своїй: Душе моя! Маєш добра багато в запасі на багато років! Спочивай собі, їж, пий і веселися!

20 А Бог сказав до нього: Безумний! Цієї ж ночі душу твою заберуть у тебе, а те, що ти зібрав, кому воно буде?

21 Отак воно з тим, хто збирає для себе, замість щоб багатіти в Бога.”

22 Далі сказав до своїх учнів: “Тому кажу вам: Не журіться про життя ваше, що їстимете, ані про тіло, в що вдягнетесь;

23 бо життя більше від їжі й тіло від одежі.

24 Гляньте на круків, що не сіють, ні жнуть; нема в них ні комори, ні стодоли, а проте Бог їх годує. Оскільки більше варті ви від птахів!

25 Хто з вас, трудившись, може додати до віку свого хоча б один лікоть?

26 коли, отже, і це найменше понад вашу силу, чому клопочетесь про інше?

27 Погляньте на лілеї як ростуть: не працюють і не прядуть, а, кажу вам, що навіть Соломон у своїй славі не вдягався так, як одна з них.

28 Коли, отже, траву на полі, що сьогодні стоїть, а завтра буде кинута до печі, Бог отак одягає, то скільки більше вас, маловіри!

29 І не побивайтесь, що вам їсти та що пити, і не клопочіться!

30 Бо того всього шукають народи цього світу; Отець же ваш знає, що вам воно потрібне.

31 Отож, шукайте його Царства, а це вам додасться.

32 Не бійсь, маленьке стадо, бо вашому Отцеві вподобалося дати вам Царство.

33 Продайте ваше майно й дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються; невичерпаний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить.

34 Бо де скарб ваш, там буде й ваше серце.

35 Нехай ваш стан буде підперезаний, і світла засвічені.

36 Будьте подібні до людей, що чекають на пана свого, коли він повернеться з весілля, щоб йому негайно відчинити, як прийде й застукає.

37 Щасливі ті слуги, що їх він, прийшовши, застане невисипущими! Істинно кажу вам: Він підпережеться, посадить їх за стіл і, приступивши, почне їм служити.

38 І як прийде о другій чи о третій сторожі й так усе знайде, щасливі вони.

- ³⁹ Збагнуть це добре: коли б господар знав, о котрій годині прийде злодій, пильнував би й не дав би проламати стіни у своїм домі.
- ⁴⁰ І ви також будьте готові, бо не знаєте, о котрій годині Син Чоловічий прийде.”
- ⁴¹ Тут Петро озвався: “Господи, чи ти до нас кажеш цю притчу, чи й до всіх?”
- ⁴² А Господь відповів: “Хто ж це той вірний і кмітливий управитель, якого пан настановить над челяддю своєю, щоб дати їй у визначену пору мірку пшениці?”
- ⁴³ Щасливий той слуга, пан якого, прийшовши, знайде, що він так робить.
- ⁴⁴ Істинно кажу вам, що він його поставить над своїм маєтком.
- ⁴⁵ Коли ж слуга той скаже в своїм серці: Бариться мій пан, не приходить, - і почне бити слуг та служниць, їсти і пити та й упиватись,
- ⁴⁶ то пан того слуги прийде дня, якого він не сподіється, й години, якої він не знає, і відлучить його та й між невірними призначить йому долю.
- ⁴⁷ Той, що, знаюши волю свого пана, не приготував, ані не зробив по його волі, буде тяжко битий.
- ⁴⁸ А той, що її не знав і зробив каригідне, буде мало битий. Від усякого, кому дано багато, багато від нього й вимагатимуть; а кому повірено багато, від того більше зажадають.
- ⁴⁹ Вогонь прийшов я кинути на землю - і як я прагну, щоб він вже розгорівся!
- ⁵⁰ Хрищення маю я прийняти й як мені важко, докіль воно не здійсниться.
- ⁵¹ Гадаєте, що я прийшов мир дати на землі? Ні бо, кажу вам, - але розділ.
- ⁵² Віднині бо в одній хаті, де п'ятеро, і ті будуть розділені: троє проти двох і двоє проти трьох.
- ⁵³ Будуть розділені: батько проти сина й син проти батька; мати проти дочки й дочка проти матері, свекруха проти невістки й невістка проти свекрухи.”
- ⁵⁴ А промовив він ще до народу: “Коли ви бачите хмару, що виступає на заході, ви зараз кажете: Дощ буде, - і так воно буває.
- ⁵⁵ І коли дме південний вітер, ви кажете: Спека буде, - і так буває.
- ⁵⁶ Лицеміри, вигляд землі й неба ви вмієте розпізнавати; як же воно, що не розпізнаєте часу цього?
- ⁵⁷ Чому самі з себе ви не судите, що справедливе?
- ⁵⁸ Бо коли, отже, йдеш з противником своїм до уряду, намагайся визволитися від нього в дорозі, щоб не потяг тебе до судді, і суддя не видав тебе возному, а возний щоб не кинув тебе до в'язниці.
- ⁵⁹ Кажу тобі: Не вийдеш звідти, аж поки не віддаси останнього шага.”

РОЗДІЛ: 13

Того ж часу прибули деякі й розповіли йому про галилеїв, що їхню кров Пилат змішав з їхніми жертвами.

- ² Озвавшись, він сказав їм: “Гадаєте, що ті галилеї, тому що таке постраждали, були більші грішники, ніж усі галилеї?”
- ³ Ні, кажу вам, але як не покаєтесь, усі загинете так само.
- ⁴ Або ті вісімнадцять, що на них упала башта Силоамська й їх забила, гадаєте, що були більш винні від усіх мешканців Єрусалиму?
- ⁵ Ні, кажу вам, але як не покаєтесь, усі загинете так само.”

- ⁶ І він розповів їм оцю притчу; “Один чоловік мав смоковницю, посажену в його винограднику. Прийшов він і почав плода на ній шукати, та не знайшов.
- ⁷ Тоді він сказав до виноградаря: Оце три роки, як я приходжу, шукаючи плода на цій смоковниці, і не знаходжу. Зрубай її: нащо й землю займає ще?
- ⁸ А той озвався до нього: Пане, лиши її ще на цей рік: я обкопаю навкруг неї і обкладу гноєм.
- ⁹ Може, щось вродить нарік, а коли ні, то ти її зрубаєш.”
- ¹⁰ Ісус навчав в одній з синагог у суботу.
- ¹¹ Була ж там одна жінка що її тримав дух у недужі вісімнадцять років: вона була скорчена й не могла ніяк випростатись.
- ¹² Побачивши її Ісус, покликав і промовив до неї: “Жінко, ти звільнена від твоєї недуги.”
- ¹³ І поклав на неї руки й вона зараз же випросталась, і почала прославляти Бога.
- ¹⁴ Тоді начальник синагоги, обурений, що Ісус оздоровив у суботу, озвався і мовив до народу: “Шість день є, коли маєте працювати; тоді, отже, приходьте й оздоровляйтесь, а не в день суботній.”
- ¹⁵ Господь у відповідь сказав до нього: “Лицеміри! Чи кожний з вас не відв'язує свого вола або осла від ясел і не веде його поїти?
- ¹⁶ Цю ж жінку, дочку Авраама, що її сатана зв'язав ось вісімнадцять років, не треба було від цих узів звільнити в день суботній?”
- ¹⁷ І як він говорив це, усі противники його засоромились, а увесь народ радів усім славним вчинкам, які він зробив.
- ¹⁸ Далі промовив: “На що схоже Царство Боже? До чого б мені його прирівняти?
- ¹⁹ Воно схоже на зерно гірчичне, що чоловік узяв та й кинув у город свій, і воно вигналось і стало деревом великим, і небесне птаство гніздиться у його гілляках.
- ²⁰ І знову промовив: “До чого мені прирівняти Царство Боже?
- ²¹ Воно схоже на закваску, що жінка взяла й поклала в три мірки борошна, аж поки все не скисне.”
- ²² Ісус проходив через міста та через села, навчаючи й простуючи до Єрусалиму.
- ²³ Аж ото сказав хтось до нього: “Господи, чи мало буде тих, що спасуться?” Він відповів їм:
- ²⁴ “Силкуйтеся ввійти через тісні ворота, багато бо, кажу вам, силкуватимуться ввійти, але не зможуть.
- ²⁵ І як господар устане й замкне двері, а ви, zostавшись знадвору, почнете стукати у двері та казати: Господи, відчини нам! - він відповість вам: Не знаю вас, звідкіля ви.
- ²⁶ Тоді ви почнете казати: Ми їли й пили перед тобою, і ти навчав нас на майданах наших.
- ²⁷ Та він відповість: Кажу бо вам: Не знаю вас, звідкіля ви; геть від мене всі ви, що чините неправду!
- ²⁸ Там буде плач і скрегіт зубів, коли побачите Авраама, Ісаака та Якова й усіх пророків у Царстві Божім, себе ж самих викинутих назовні.
- ²⁹ Прийдуть тоді від сходу й від заходу, від півночі й від півдня й возсядуть (на бенкеті) в Царстві Божім.
- ³⁰ Тоді останні стануть першими, а перші - останніми.”
- ³¹ Якраз тієї хвилини підійшли деякі фарисеї і сказали йому: “Вийди і йди звідси, бо Ірод хоче тебе вбити.”

- ³² Він же сказав їм: “Ідіть і скажіть тому лисові: Ось виганяю бісів і роблю оздоровлення сьогодні й завтра, третього ж дня скінчуся.
- ³³ Однак сьогодні, завтра й ще наступного дня я мушу простувати далі, бо не годиться, щоб пророк загинув поза Єрусалимом.
- ³⁴ Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків і каменуєш посланих до тебе! Скільки разів я хотів зібрати твоїх дітей, немов квочка свій виводок під крила, - та ви не захотіли!
- ³⁵ Ось дім ваш лишається вам (пустий). Кажу вам: Ви не побачите мене, аж поки не настане день, коли ви скажете: Благословен той, що приходить в ім'я Господнє!”

РОЗДІЛ: 14

- О**дного разу увійшов Ісус у суботу в дім якогось визначного фарисея спожити страву, і вони за ним називали.
- ² Аж ото перед ним якийсь чоловік, хворий на водянку.
- ³ Звертаючись до вчителів закону й фарисеїв, Ісус спитав: “Чи вільно зціляти в суботу, чи ні?”
- ⁴ Вони мовчали. Тоді він, діткнувшись його, оздоровив і відпустив.
- ⁵ До них же промовив: “Хто з вас, коли в нього син чи віл упаде в колодязь, не витягне його негайно в день суботній?”
- ⁶ І вони не могли нічого йому на це відповісти.
- ⁷ Потім, зауваживши, як вони вибирали собі перші місця, Ісус сказав до запрошених притчу:
- ⁸ “Як хтось покличе тебе на весілля, не сідай на першій місці, щоб, бува, не знайшовся хтось, запрошений ним, поважніший від тебе,
- ⁹ і той, хто тебе і його закликав, не підійшов і не сказав до тебе: Поступися цьому місцем! І тоді довелось би тобі з соромом посісти останнє місце.
- ¹⁰ А навпаки: коли тебе запросять, іди й займи останнє місце, щоб, коли прийде той, що тебе покликав, сказав до тебе: Друге, сідай вище! Тоді буде тобі честь перед усіма, що сидітимуть з тобою.
- ¹¹ Бо кожний, хто виноситься, буде принижений, а хто принижується, буде вивищений.”
- ¹² Він сказав також тому, що його покликав: “Коли справляєш обід або вечерю, не клич твоїх друзів, ні твоїх братів, ані твоїх родичів, ані сусідів багатих, щоб часом і вони також тебе не запросили й не було тобі відплати;
- ¹³ але як справляєш бенкет, заклич убогих, калік, кривих, сліпих.
- ¹⁴ І ти будеш щасливий, тому що вони не мають, чим тобі відплатити, - тобі бо віддасться в день воскресіння праведних.”
- ¹⁵ Почувши це один із тих, що за столом сиділи, сказав до нього: “Щасливий той, хто їстиме хліб у Царстві Божім.”
- ¹⁶ А Ісус озвався до нього: “Один чоловік справив вечерю велику й запросив багатьох.
- ¹⁷ Під час вечері послав він слугу свого сказати запрошеним: Ідіть, усе готове.
- ¹⁸ Тоді всі вони однаково почали відмовлятися. Перший йому сказав: Поле купив я, мушу піти на нього подивитись; вибач мені, прошу тебе.
- ¹⁹ Другий сказав: П'ять пар волів купив я і йду їх спробувати; прошу тебе, вибач мені.

- ²⁰ А інший мовив: Я одружився і тому не можу прийти.
- ²¹ Повернувся слуга й розповів це панові своєму. Розгнівався тоді господар та й каже до слуги свого: Іди щоскоріш на майдани й вулиці міста й приведи сюди вбогих, калік, сліпих, кульгавих.
- ²² Пане, - озвався слуга, - сталося, як ти велів, і місця є ще.
- ²³ Сказав пан до слуги: Піди на шляхи та огорожі й наполягай увійти, щоб дім мій наповнився.
- ²⁴ Кажу бо вам: Ніхто з отих запрошених не покуштує моєї вечері.”
- ²⁵ Якже ішла з ним народу превелика сила, він обернувся і до них мовив:
- ²⁶ “Коли хтось приходить до мене й не зненавидить свого батька й матір, жінку, дітей, братів, сестер, та ще й своє життя, той не може бути моїм учнем.
- ²⁷ Хто не несе хреста свого, і не йде слідом за мною - не може бути моїм учнем.
- ²⁸ Хто бо з вас, коли захоче збудувати башту, не сяде перше й не порахує видатків, чи має чим закінчити,
- ²⁹ щоб часом, як поставить підвалину та не спроможеться скінчити, усі, що бачитимуть те, не почали сміятися з нього,
- ³⁰ мовляв, цей чоловік узявся будувати, та не міг закінчити!
- ³¹ Або який цар, ідучи війною проти іншого (царя), не сяде перш та не роздумає, чи може з десятима тисячами стати проти того, хто йде з двадцятьма тисячами на нього?
- ³² Коли ж не може, то, як той ще далеко, шле посольство й просить миру.
- ³³ Так і кожний з вас, хто не зречеться всього, що має, не може бути моїм учнем.
- ³⁴ Сіль - добра річ, але коли сіль звітріє, чим її приправити?
- ³⁵ Ні в землю, ні на гній вона більш не придатна: її геть викидають. Хто має вуха слухати, нехай слухає!”

РОЗДІЛ: 15

Усі митарі й грішники приходили до нього, щоб його почути.

- ² А фарисеї з книжниками нарікали: “Цей грішників приймає і їсть разом з ними.”
- ³ Тоді Ісус сказав до них цю притчу:
- ⁴ “Котрий з вас чоловік, мавши сотню овець і одну з них загубивши, не залишить дев'яност дев'ять у пустелі та не піде шукати загублену, поки її не знайде?
- ⁵ А, знайшовши, кладе її собі, радіючи, на плечі
- ⁶ й, повернувшись додому, скликає друзів та сусідів і до них каже: Радійте зо мною, бо я знайшов овечку, що була загубилась.
- ⁷ Отак, кажу вам, що на небі буде більша радість над одним грішником, що кається, ніж над дев'яност дев'ятьма праведниками, що їм не треба покаяння.
- ⁸ Або котра жінка, маючи десять драхм, і як одну загубила, не засвітить світла, не замітатиме своєї хати й не шукатиме її старанно, поки не знайде?
- ⁹ А, знайшовши, скличе подруг і сусідок і їм каже: Радійте зо мною, бо я знайшла ту драхму, що була загубила.
- ¹⁰ Отак, кажу вам, буває між ангелами Божими радість над одним грішником, що кається.”
- ¹¹ Він сказав далі: “В одного чоловіка було два сини.

- 12** Молодший з них сказав батькові: Тату, дай мені ту частину маєтку, що мені припадає. І батько розділив між ними свій маєток.
- 13** Кілька днів потім, молодший, зібравши все, подався у край далекий і там розтратив свій маєток, живши розпусно.
- 14** І от як він усе прогайнував, настав великий голод у тім краю, і він почав бідувати.
- 15** Пішов він і найнявся до одного з мешканців того краю, і той послав його на своє поле пасти свині.
- 16** І він бажав би був наповнити живіт світ стручками, що їх їли свині, та й тих ніхто не давав йому.
- 17** Опам'ятавшись, він сказав до себе: Скільки то наймитів у мого батька мають подостатком хліба, а я тут з голоду конаю.
- 18** Встану та й піду до батька мого і скажу йому: Отче, я прогрішився проти неба й проти тебе!
- 19** Я недостойний більше зватися твоїм сином. Прийми мене як одного з твоїх наймитів.
- 20** І встав він і пішов до батька свого. І як він був іще далеко, побачив його батько його й, змилосердившись, побіг, на шию йому кинувся і поцілував його.
- 21** Тут син сказав до нього: Отче, я прогрішився проти неба й проти тебе. Я недостойний більше зватися твоїм сином.
- 22** А батько кликнув до слуг своїх: Притьмом принесіть найкращу одіж, одягніть його, дайте йому на руку перстень і сандалі на ноги.
- 23** Та приведіть годоване теля і заріжте, і їймо, веселімся,
- 24** бо цей мій син був мертвий, і ожив, пропав був, і знайшовся. І вони заходились веселитися.
- 25** А старший його син був у полі; коли ж він, повертаючись, наблизився до дому, почув музику й танці.
- 26** Покликав він одного із слуг і спитав, що воно таке було б.
- 27** Той же сказав йому: Брат твій повернувся, і твій батько зарізав годоване теля, бо знайшов його живим-здоровим.
- 28** Розгнівався той і не хотів увійти. І вийшов тоді батько й почав його просити.
- 29** А той озвався до батька: Ось стільки років служу тобі й ніколи не переступив ні однієї заповіді твоєї, і ти не дав мені ніколи козеняти, щоб з друзями моїми повеселитись.
- 30** Коли повернувся цей син твій, що проїв твій маєток з блудницями, ти зарізав для нього годоване теля.
- 31** Батько ж сказав до нього: Ти завжди при мені, дитино, і все моє - твоє.
- 32** А веселитись і радіти треба було, бо оцей брат твій був мертвий і ожив, пропав був і знайшовся."

РОЗДІЛ: 16

1 І сказав (Ісус) до учнів: "Був один чоловік багатий і мав він управителя, якого обвинувачували, що марнує його добра.

2 Покликав він його та й каже: Що я про тебе чую? Дай звіт про твоє управління, бо ти не можеш більше рядити.

3 І почав управитель міркувати: Що мені робити, бож пан мій в мене відбирає

управління? Копати землю? Сил не маю. Просити? Соромлюся.

⁴ Знаю, що зроблю щоб, коли буду скинутий з управління, прийняли мене до себе.

⁵ Покликав він одного по однім довжників свого пана й до першого промовив: Скільки ти винен панові моєму?

⁶ Сто мір оливи, -відповів той. А він сказав до нього: Візьми твою розписку та сядь і напиши швидко п'ятдесят.

⁷ Потім до другого промовив: А ти скільки то винен? - Сто корців пшениці, відповів той. - Візьми твою розписку, напиши вісімдесят.

⁸ І похвалив пан нечесного управителя за те, що той вчинив мудро, бо діти цього світу мудріші, в їхньому роді, від дітей світла.

⁹ І я кажу вам: Придбайте собі друзів мамоною неправою, щоб коли її не стане, вас прийняли в намети вічні.

¹⁰ Хто вірний у найменшій, той і в великому вірний; а хто нечесний у найменшій, той і в великому нечесний.

¹¹ Коли ви, отже, з неправними грішми не були вірні, то хто довірить вам добро правдиве?

¹² І коли ви в чужій добрі не були вірні, хто вам дасть ваше?

¹³ Жадний слуга не може двом панам служити, бо він або одного зненавидить, а другого полюбить, або буде триматися одного, а другим понехтує. Не можете служити Богові й мамоні."

¹⁴ Чули все це фарисеї, які любили гроші, і насміхалися з нього.

¹⁵ А він до них промовив: "Ви видаєте себе за праведних перед людьми, але Бог знає серця ваші; бо що в людей високе - осоружне Богові.

¹⁶ Закон і пророки були до Йоана; відтоді благовіститься Царство Боже, і кожен з трудом увіходить до нього.

¹⁷ Легше минутися небу й землі, ніж одній рисці пропасти з закону.

¹⁸ Кожний, хто відпускає свою жінку й одружується з іншою, чинить перелюб; і той, хто одружується з розведеною з чоловіком, чинить перелюб.

¹⁹ Був один чоловік багатий, що одягавсь у кармазин та вісон та бенкетував щодня розкішно.

²⁰ Убогий же якийсь, на ім'я Лазар, лежав у нього при воротах, увесь струпами вкритий;

²¹ він бажав насититися тим, що падало в багатого зо столу; ба навіть пси приходили й лизали рани його.

²² Та сталося, що помер убогий, і ангели занесли його на лоно Авраама. Помер також багатий, і його поховали.

²³ В аді, терплячи тяжкі муки, зняв він очі й побачив здалека Авраама та Лазаря на його лоні,

²⁴ і він закричав у голос: Отче Аврааме, змилуйся надо мною і пошли Лазаря, нехай умочить у воду кінець пальця свого й прохолодить язик мій, бо я мучуся в полум'ї цім.

²⁵ Авраам же промовив: Згадай, мій сину, що ти одержав твої блага за життя свого, так само, як і Лазар свої лиха. Отже, тепер він тішиться тут, а ти мучишся.

²⁶ А крім того всього між нами й вами вирита велика пропасть, тож ті, що хотіли б перейти звідси до вас, не можуть; ані звідти до нас не переходять.

²⁷ Отче, сказав багатий, благаю ж тебе, пошли його в дім батька мого;

²⁸ я маю п'ять братів, нехай він їм скаже, щоб і вони також не прийшли в це місце

муки.

29 Авраам мовив: Мають Мойсея і пророків; нехай їх слухають.

30 Той відповів: Ні, отче Аврааме, але коли до них прийде хто з мертвих, вони покаються.

31 А той відозвався до нього: Як вони не слухають Мойсея і пророків, то навіть коли хто воскресне з мертвих, не повірять.”

РОЗДІЛ: 17

1 Ісус сказав до своїх учнів: “Неможливо, щоб не з'являлися спокуси. Однак, горе тому, через кого вони приходять.

2 Ліпше такому було б, коли б млинове жорно прив'язано йому до шиї, і він був кинутий у море, ніж щоб він спокусив одне з цих малих.

3 Уважайте на себе! Коли згрішить твій брат, докори йому й, як він покається, прости йому.

4 І коли сім раз на день він згрішить проти тебе й сім раз повернеться до тебе та й скаже: Каюсь, - прости йому.”

5 Апостоли сказали Господові: “Додай нам віри.”

6 Господь же сказав: “Якби ви мали віру, як зерно гірчичне, сказали б цій шовковиці: Вирвися з корінням і посадися в морі, - і вона б послухала вас.

7 Хто з вас, мавши слугу, орача або пастуха, скаже до нього, коли він прийде з поля: Іди мерщій та сідай до столу?

8 А чи не скаже йому радше: Зготуй мені щось на вечерю та підпережись мені служити, поки я буду їсти й пити, а потім ти будеш їсти й пити?

9 Чи буде дякувати слугі (тому) за те, що виконав наказане?

10 Отак і ви, як зробите все, що звелено вам, кажіть: Ми слуги непотрібні, виконали те, що повинні були зробити.” **11** Одного разу, простуючи до Єрусалиму, Ісус проходив між Самарією і Галилеєю.

12 Коли він входив в одне село, вийшло йому назустріч десять прокажених, що стояли здалека.

13 Вони піднесли голос і казали: “Ісусе, Наставнику, змилуйся над нами!”

14 Побачивши їх, він промовив: “Ідіть та покажіться священикам.” І сталось, як вони йшли, очистилися.

15 Один же з них, побачивши, що видужав, повернувся, славлячи великим голосом Бога.

16 І припав лицем до ніг Ісуса, почав йому дякувати. Він був самарянин.

17 Озвавсь Ісус і каже: “Хіба не десять очистилось? Де ж дев'ять?”

18 І не знайшовся між ними, щоб повернутись, Богові хвалу воздати, ніхто інший, окрім цього чужинця?”

19 І він сказав до нього: “Встань, іди: віра твоя спасла тебе.”

20 Якже спитали його фарисеї, коли прийде Царство Боже, він відповів їм: “Царство Боже прийде непомітно;

21 ані не скажуть: Ось воно тут! - або: Он там! - бо Царство Боже є між вами.”

22 Далі сказав він до учнів: “Прийдуть дні, коли бажатимете побачити бодай один день Сина Чоловічого, та не побачите.

- ²³ Скажуть вам: Ось він тут! - або: Он він там! - не йдіть і не шукайте!
- ²⁴ Бо, як блискавка, що, блиснувши, світить з одного краю неба до другого, так буде свого дня Син Чоловічий.
- ²⁵ А перше він мусить багато страждати й бути відкинутим цим родом.
- ²⁶ Як було за днів Ноя, так буде й за днів Сина Чоловічого:
- ²⁷ їли, пили, женилися, виходили заміж, аж до дня, коли Ной увійшов до ковчегу; і надійшов потоп, і вигубив усіх їх.
- ²⁸ Так само сталось і за днів Лота: їли, пили, купували, продавали, садили, будували;
- ²⁹ та того дня, коли Лот вийшов з Содому, линуло вогнем і сіркою з неба, і всіх вигубило.
- ³⁰ Так само буде й того дня, як об'явиться Син Чоловічий.
- ³¹ Хто буде того дня на крівлі, а речі його в хаті, нехай не злізає їх узяти. А хто на полі, так само нехай не повертається назад.
- ³² Згадайте собі жінку Лота.
- ³³ Хто буде намагатися спасти своє життя, той його погубить; а хто його погубить, той збереже його живим.
- ³⁴ Кажу вам, тієї ночі двоє буде на однім ліжку: одного візьмуть, а другого залишать.
- ³⁵ Дві жінки молотимуть укупі: одну з них візьмуть, другу ж залишать.
- ³⁶ [Двоє будуть на полі: одного візьмуть, а другий лишиться].” ³⁷ Тоді вони його спитали: “Де, Господи?” Він відповів їм: “Де труп, там й орли зберуться.”

РОЗДІЛ: 18

Він розповів їм притчу про те, що їм треба молитись завжди й не падати духом.

- ² І казав: “В одному місті був один суддя, що не боявся Бога, ні людей не соромився.
- ³ Була ж одна вдова в тім місті, що (завжди) приходила до нього й говорила: Оборони мене від мого супротивника!
- ⁴ І довго не хотів він, але згодом мовив сам до себе: Хоч я Бога не боюся і людей не соромлюся,
- ⁵ але тому, що ця вдова мені надокучає, я її обороню, щоб вона не приходила безперестанку та не морочила мені голови.”
- ⁶ Тут Господь додав: “Слухайте, що суддя несправедливий каже!
- ⁷ А Бог хіба не оборонить своїх вибраних, які до нього день і ніч голосять, і чи баритиметься до них?
- ⁸ Кажу вам: Оборонить їх негайно. Тільки ж Син Чоловічий, коли прийде, чи знайде на землі віру?”
- ⁹ Для деяких, що були певні про себе, мовляв, вони справедливі й ні за що мали інших, він сказав цю притчу:
- ¹⁰ “Два чоловіки зайшли в храм помолитись: один був фарисей, а другий - митар.
- ¹¹ Фарисей, ставши, молився так у собі: Боже, дякую тобі, що я не такий, як інші люди - грабіжники, несправедливі, перелюбці, або як оце митар.
- ¹² Пощу двічі на тиждень, з усіх моїх прибутків даю десятину.
- ¹³ А митар, ставши здалека, не смів і очей звести до неба, тільки бив себе в груди, кажучи: Боже, змилуйся надо мною грішним!
- ¹⁴ Кажу вам: Цей повернувся виправданий до свого дому, а не той; бо кожний, хто

виноситься, буде принижений, а хто принижується, - вивищений.”

15 Приносили й малих дітей до нього, щоб до них доторкнувся. Побачивши те, учні їм докоряли.

16 Ісус покликав їх, кажучи: “Пустіть дітей, нехай ідуть до мене; не бороніть їм: таких бо Царство Боже.

17 Істинно кажу вам: Хто Царства Божого не прийме як дитина, той не увійде до нього.”

18 Один знатний спитав Ісуса: “Учителю благий, що мені робити, щоб успадкувати життя вічне?”

19 А Ісус озвався до нього: “Чому мене звеш благим? Ніхто не благий, хіба один Бог.

20 Ти заповіді знаєш: не перелюбствуй, не вбивай, не кради, не свідкуй ложно, шануй свого батька і матір.”

21 Той же відповів: “Все це я зберіг змалку.”

22 Почувши те Ісус, сказав до нього: “Одного ще тобі бракує: продай усе, що маєш, і роздай бідним, і будеш мати скарб на небі; тоді прийди і йди слідом за мною.”

23 Почувши це, той засмутився вельми, бо був дуже багатий.

24 Глянув Ісус на нього й мовив: “Як тяжко тим, що багатства мають, увійти в Царство Боже!

25 Легше пройти верблюдові крізь вушко в голці, ніж багатому увійти в Царство Боже.”

26 А ті, що слухали, сказали: “Хто ж тоді може спастися?”

27 Він відповів: “Неможливе в людей, можливе є в Бога.”

28 Тоді Петро промовив: “Ось ми покинули, що в нас було, і пішли за тобою.”

29 Ісус сказав їм: “Істинно кажу вам: Нема такого, що кинув би дім чи жінку, чи братів, чи дітей задля Божого Царства,

30 і не отримав би багато більше за цього часу, а в наступнім віці життя вічне.”

31 І взявши дванадцятьох, Ісус до них промовив: “Оце ми йдемо в Єрусалим, і все написане пророками про Сина Чоловічого здійсниться.

32 Він буде виданий поганам, і насміхатимуться з нього, і зневажатимуть його, і плюватимуть на нього,

33 і, бичувавши, уб'ють його, та третього дня він воскресне.”

34 Вони ж нічого з того не зрозуміли; це слово було для них закрите, й вони не знали, про що він говорив.

35 І як він наближався до Єрихону, один сліпий сидів край дороги й просив милостині.

36 Почувши, що народ іде мимо, він спитався, що б воно могло бути.

37 Йому сказали, що це Ісус Назарянин проходить.

38 І він почав голосно кричати: “Ісусе, Сину Давидів, змилуйся надо мною!”

39 Ті, що йшли попереду, сварилися на нього, щоб замовчав, та він кричав ще дужче: “Сину Давидів, змилуйся надо мною!”

40 Ісус зупинився і звелів привести його до себе. І коли той наблизився до нього, спитав:

41 “Що хочеш, щоб я зробив тобі?” “Господи”, - сказав той, - “щоб я прозрів!”

42 Ісус сказав до нього: “Прозри! Віра твоя спасла тебе.”

43 І вмить прозрів той і пішов за Ісусом, славлячи Бога. І весь народ, побачивши те, віддавав хвалу Богові.

РОЗДІЛ: 19

Увійшовши в Єрихон, Ісус проходив через (місто).

² А був там чоловік, Закхей на ім'я; він був головою над митарями й був багатий.

³ Він бажав бачити Ісуса, хто він такий, але не міг із-за народу, бо був малого зросту.

⁴ Побіг він наперед, виліз на сикомор, щоб подивитися на нього, бо Ісус мав проходити тудию.

⁵ Прийшовши на те місце, Ісус глянув угору і сказав до нього: "Закхею, притьмом злізай, бо я сьогодні маю бути в твоїм домі."

⁶ І зліз той швидко і прийняв його радо.

⁷ Всі, бачивши те, заходилися нарікати та й казали: "До чоловіка грішника зайшов у гостину."

⁸ А Закхей устав і до Господа промовив: "Господи, ось половину майна свого даю вбогим, а коли чимсь когось і покривдив, поверну вчетверо."

⁹ Ісус сказав до нього: "Сьогодні на цей дім зійшло спасіння, бо й він син Авраама.

¹⁰ Син бо Чоловічий прийшов шукати і спасти те, що загинуло."

¹¹ Як люди слухали це, Ісус сказав ще одну притчу, бо він був близько Єрусалиму, і вони думали, що Царство Боже негайно має з'явитись.

¹² Отож, він мовив: "Один чоловік, знатного роду, пішов у далеку землю прийняти собі царство та й повернутись потім.

¹³ Покликав він десятюх слуг своїх, дав їм десять мін і мовив до них: Промишляйте ними, поки я повернуся.

¹⁴ Співгромадяни ж його ненавиділи його й вислали слідом за ним посольство, щоб сказати: Не хочемо, щоб отой царював над нами!

¹⁵ І от, як він, прийнявши царство, назад повернувся, звелів прикликати до себе слуг тих, що їм дав гроші, щоб довідатися, хто що придбав.

¹⁶ Перший прийшов і каже: Пане, міна твоя придбала інших десять.

¹⁷ Гаразд, добрий слуго, - сказав пан, - тому, що ти вірний у маленькім, візьми управу над десятьма містами.

¹⁸ І прийшов другий і каже: Пане, міна твоя, принесла п'ять мін.

¹⁹ Він сказав і цьому: Ти теж будь над п'ятьма містами.

²⁰ Прийшов ще інший й каже: Ось твоя міна, пане, що я тримав заховану в хустинці,

²¹ бо я лякався тебе, тому що ти чоловік жорстокий: береш, чого не поклав, і жнеш, чого не посіяв.

²² А пан до нього й каже: З уст твоїх я тебе суджу, лукавий слуго! Ти знав, що я чоловік жорстокий, беру, чого не поклав, і жну, чого не посіяв.

²³ Чому ж тоді не дав ти моїх грошей в обіг? Я, повернувшись, відібрав би їх з відсотками.

²⁴ І він сказав тим, що там стояли: Візьміть від нього міну й дайте тому, що має десять мін.

²⁵ Пане! - сказали йому, - він має вже десять!

²⁶ Кажу вам: Кожному, хто має, дасться, а в того, хто не має, відберуть і те, що має.

²⁷ А ворогів моїх, отих, що не хотіли, щоб я царював над ними, приведіть сюди й убийте на очах у мене."

²⁸ Сказавши це, Ісус пішов попереду, простуючи вгору до Єрусалиму.

²⁹ І от, як він наблизився до Витфагії та Витанії, до гори, що зветься Оливною, послав двох із своїх учнів,
³⁰ кажучи: “Ідіть у село, що перед вами; увійшовши в нього, ви знайдете прив'язане ослятко, на якого ніхто з людей ще не сідав ніколи; відв'яжіть його і приведіть.
³¹ Коли ж вас хтось питає: Навіщо відв'язуєте? - ви скажете: Господь його потребує.”
³² Пішовши посланці, знайшли, як він сказав їм.
³³ Коли вони відв'язували осля, господарі його спитали їх: “Навіщо відв'язуєте осля?”
³⁴ Ті відповіли: “Господь його потребує”.
³⁵ А привівши його до Ісуса й накинувши на осля свою одежу, посадили Ісуса.
³⁶ І як він їхав, простеляли свою одежу по дорозі.
³⁷ А як був близько вже до спуску з Оливної гори, вся громада його учнів, радіючи, почала сильним голосом хвалити Бога за всі чуда, що бачили,
³⁸ кажучи: “Благословен цар, що йде в ім'я Господнє! Мир на небі і слава на висотах!”
³⁹ Деякі з фарисеїв, що були в юрбі, сказали йому: “Учителю, заборони твоїм учням.”
⁴⁰ Він же відповів: “Кажу вам: Коли оці замовчать, кричатиме каміння.”
⁴¹ І як наблизився і побачив місто, він над ним заплакав,
⁴² кажучи: “Якби й ти цього дня зрозуміло те, що веде до миру! Але тепер воно закрите перед твоїми очима!
⁴³ Бо прийдуть дні на тебе, і вороги твої валом тебе оточать і тебе обляжуть, і стиснуть тебе звідусюди;
⁴⁴ вони розчавлять тебе й твоїх дітей, які будуть у тобі, і не залишать у тебе каменя на камені - за те, що ти не зрозуміло часу твоїх відвідин.”
⁴⁵ Увійшовши в храм, Ісус заходився виганяти продавців,
⁴⁶ кажучи до них: “Написано: Дім мій - дім молитви, а ви з нього зробили печеру розбишак.”
⁴⁷ І він щодня навчав їх у храмі. Первосвященики ж і книжники, а й старшина народу, шукали його вбити,
⁴⁸ та не знаходили, що б йому зробити, бо весь народ, слухаючи його, горнувся до нього.

РОЗДІЛ: 20

Одного дня, як навчав народ у храмі й звіщав Добру Новину, приступили первосвященики і книжники з старшинами

² і сказали так до нього: “Скажи нам, якою владою ти це робиш, або хто тобі дав владу цю?”
³ Він у відповідь сказав: “Я теж спитаю вас одне. Скажіть мені:
⁴ Йоанове хрищення було з неба чи від людей?”
⁵ А вони так міркували в собі: Якщо ми скажемо: З неба, - він питає: Чому ж ви йому не повірили?
⁶ А як ми скажемо: Від людей, - увесь народ нас поб'є камінням, бо був певний, що Йоан пророк.
⁷ І відповіли: “Не знаємо, звідки (воно було).”
⁸ А Ісус сказав їм: “То й я вам не скажу, якою владою я це чиню.”
⁹ І він почав народові казати оцю притчу: “Один чоловік насадив був виноградник,

винайняв його виноградарям і відійшов на довший час.

10 Та своєчасно послав він до виноградарів слугу, щоб ті дали йому частку з плодів виноградних; а виногардарі, побивши його, відіслали ні з чим.

11 І знов послав він другого слугу, та вони, й того побивши й обезчестивши, відпустили з порожніми руками.

12 Послав ще й третього, та вони й цього, тяжко поранивши, прогнали.

13 Сказав тоді власник виноградника: Що мені робити? Послати хібащо мого улюбленого сина? Може його пошанують?

14 Виногардарі ж, побачивши його, так почали міркувати між собою: Це спадкоємець, убиймо його, щоб спадщина нам дісталась.

15 І вивели його за виноградник і вбили. Що, отже, зробить їм власник виноградника?

16 Прийде і вигубить тих виногардарів, а виноградник дасть іншим." Почувши це, вони сказали: "Нехай це не станеться!"

17 Ісус же глянув на них пильно й мовив: "Що, отже, значить оце написане: Камінь, що його відкинули будівничі, власне той став наріжним?"

18 Кожний, хто впаде на той камінь, розіб'ється; на кого ж він впаде - роздавить."

19 Первосвященики та книжники шукали зараз же накласти на нього руки, але боялися народу, бо зрозуміли, що проти них сказав цю притчу.

20 І назираючи за ним, вони послали підглядачів, що з себе праведних удавали, щоб його піймати на слові й видати начальству і владі намісника.

21 І ті спитали його: "Учителю, ми знаємо, що ти говориш і навчаєш правильно, і не дивишся на обличчя, але навчаєш Божої путі по правді.

22 Чи вільно нам давати кесареві податок, чи ні?"

23 Він же, побачивши їх лукавство, промовив до них:

24 "Покажіть мені динарій. Чий на ньому образ і напис?" Ті відповіли: "Кесарів."

25 І він сказав їм: "Віддайте, отже, що кесареве - кесареві, а що Боже - Богові."

26 І не могли піймати його перед людьми на слові та, дивувавшись його відповіді, замовкли.

27 Деякі з садукееїв, що кажуть, ніби нема воскресіння, приступили

28 й спитали його: "Учителю, Мойсей приписав нам: Коли чийсь брат, одружений, умре бездітним, нехай його брат візьме за себе його жінку й відродить потомство братові своєму.

29 Сім ото братів було. Перший узяв жінку й помер бездітним.

30 Потім другий,

31 і третій, і так семеро умерли, не залишивши дітей по собі.

32 Врешті, померла й жінка.

33 Жінка та, отже, при воскресінні, кому буде за жінку, бо ж семеро мали її за жінку."

34 Ісус відповів їм: "Сини цього світу женяться і виходять заміж.

35 Ті ж, що будуть достойні досягнути того віку й воскресіння з мертвих, не женяться і не виходять заміж;

36 бо й вмерти вже не можуть, тому що, до ангелів подібні, вони - сини Божі, будши синами воскресіння.

37 А що мертві воскресають, - це й Мойсей при кущі дав був зрозуміти, де він назвав Господа Богом Авраама, Богом Ісаака й Богом Якова.

38 Бог же не є Бог мертвих, але живих, усі бо живуть для нього."

- ³⁹ Деякі з книжників, озвавшись, заговорили: “Учителю, ти добре сказав.”
- ⁴⁰ І не насмілювались вони більше ні про що його питати.
- ⁴¹ І тоді він до них промовив: “Як же це кажуть, що Христос син Давида?”
- ⁴² Бож сам Давид у книзі Псалмів мовить: Господь сказав Владиці моєму: Сиди праворуч мене,
- ⁴³ поки я не покладу твоїх ворогів підніжком тобі під ноги.
- ⁴⁴ Давид, отже, зве його Господом. Як же він може бути його сином?”
- ⁴⁵ І коли ввесь народ слухав, він сказав своїм учням: “Остерігайтеся книжників,
- ⁴⁶ що ходять залюбки в довгих шатах, люблять вітання на майданах, перші сидження в синагогах та перші місця на бенкетах;
- ⁴⁷ що поїдають доми вдовиць і довго моляться для виду - вони приймуть строгіше осудження.”

РОЗДІЛ: 21

- П**ідвівши очі, Ісус побачив, як заможні кидали свої дари до скарбнички.
- ² Побачив він також і вдову убогу, що кидала туди дві лепти,
- ³ і сказав: “Істинно кажу вам, що ця бідна вдова кинула більш від усіх.
- ⁴ Усі бо вони вкинули як дар Божий з їхньої надвишки, вона ж з убозства свого поклала ввесь свій прожиток, який мала.”
- ⁵ >І коли деякі говорили про храм, що він був прикрашений дорогоцінним камінням та обітними дарами, (Ісус) сказав:
- ⁶ “Надійдуть дні, коли з усього, що ви бачите, не лишиться камінь на камені, який не був би перевернений.”
- ⁷ Тоді вони його спитали: “Учителю, коли ж це буде? І який буде знак, що це має настати?”
- ⁸ Він же відповів: “Глядіть, щоб вас не звели: багато бо прийде в моє ім'я і буде казати: Це я, - і: Час наблизився. Не йдіть слідами за ними.
- ⁹ Коли почуєте про війни та розрухи, не страхайтесь, бо треба, щоб це сталося спершу, але кінець не зараз.”
- ¹⁰ Тоді сказав їм: “Повстане народ на народ і царство на царство.
- ¹¹ Будуть великі землетруси, по різних місцях будуть пошесті й голод, появи жажливі, а з неба великі знаки будуть.
- ¹² Але перед усім цим на вас накладуть руки й переслідувати будуть, і волочитимуть по синагогах та по тюрмах, водитимуть перед царів і правителів з-за імені мого.
- ¹³ І це дасть вам нагоду свідчити.
- ¹⁴ Візьміть собі до серця, що вам не треба готуватися наперед, що маєте відповідати,
- ¹⁵ я бо дам вам слово й мудрість, якій ніхто з ваших противників не зможе протиставитись і перечити.
- ¹⁶ Вас видадуть батьки, брати, рідні й друзі, і декому з вас смерть заподіють.
- ¹⁷ Вас будуть ненавидіти всі за моє ім'я.
- ¹⁸ Але волосина з голови у вас не пропаде!
- ¹⁹ Вашим стражданням ви спасете душі свої.
- ²⁰ Коли ж побачите Єрусалим, оточений військами, знайте тоді, що його спустошення

наблизилось.

21 Тоді ті, що в Юдеї, нехай тікають у гори, а ті, що будуть у середині міста, нехай вийдуть з нього; ті ж, що будуть на полях, нехай до нього не входять.

22 Це бо дні кари, коли то все, що написане, здійсниться.

23 Горе вагітним та тим, що грудьми годують, у ті дні! Бо на землі буде нужда велика й гнів проти народу цього.

24 Вони поляжуть від леза меча й підуть у неволю поміж усі народи. Єрусалим топтатимуть погани, поки не закінчиться час поган.

25 І будуть знаки на сонці, місяці й на зорях, а на землі переполох народів, стривоження шумом моря та його хвилями.

26 Люди змертвіють від страху, очікуючи те, що на світ надійде, бо захитаються небесні сили.

27 Тоді побачать Сина Чоловічого, що йтиме у хмарі з силою і славою великою.

28 Як це почне збуватись, випростайтесь і підніміть ваші голови вгору, бо ваше визволення близьке.”

29 І він сказав їм притчу: “Погляньте на смоковницю і всякі (інші) дерева.

30 Коли вони розпукаються вже, ви, дивлячись, розумієте самі від себе, що вже близько літо.

31 Отак і ви, коли побачите, що це збувається, знайте, що Царство Боже близько.

32 Істинно кажу вам: Рід цей не пройде, аж поки все не станеться.

33 Небо й земля проминуть, слова ж мої не пройдуть.

34 Зважайте на самих себе, щоб часом серця ваші не обтяжилися обжирством, пияцтвом та життєвими клопатами, і щоб той день не впав на вас зненацька,

35 немов сітка, бо він прийде на всіх, які живуть на поверхні всієї землі.

36 Будьте чуйні, отже, і кожного часу моліться, щоб мати змогу уникнути всього того, що має збутися, і стати перед Чоловічим Сином.”

37 Днями Ісус навчав у храмі, а ночами виходив і перебував на горі, званій Оливна.

38 Зранку ж увесь народ приходив до нього в храм, щоб послухати його.

РОЗДІЛ: 22

Наближалось свято опрісноків, що зветься Пасха.

2 І первосвященики та книжники шукали, як би його вбити, боялись бо народу.

3 Ввійшов же сатана в Юду, на прізвище Іскаріот, що був з числа дванадцятьох,

4 і він пішов умовитися з первосвящениками та начальниками, як би його видати.

5 Зраділи ті й згодилися дати йому гроші.

6 І він пристав на те й шукав нагоди, щоб видати його без відома народу.

7 Настав день опрісноків, коли треба було жертвувати пасху.

8 Ісус послав Петра та Йоана: “Ідіть”, - сказав, - “та приготуйте нам пасху, щоб ми її спожили.”

9 Вони його спитали: “Де хочеш, щоб ми приготували?”

10 Він відповів їм: “Ось, коли ввійдете в місто, стріне вас чоловік, що буде нести глечик води. Ідіть слідом за ним у господу, куди він увійде,

11 і скажіть господареві дому: Учитель тобі каже: Де світлиця, в якій я з учнями моїми міг би спожити пасху?”

- 12 І він покаже вам горницю велику, вистелену килимами; там приготуйте.”
- 13 Пішли вони й знайшли так, як він сказав їм, і приготували пасху.
- 14 І як прийшла година, сів він до столу й апостоли з ним.
- 15 І він до них промовив: “Я сильно бажав спожити оцю пасху з вами перш, ніж мені страждати,
- 16 бо кажу вам, я її більш не буду їсти, аж поки вона не звершиться в Божім Царстві.”
- 17 І, взявши чашу, віддав хвалу й мовив: “Візьміть її і поділіться між собою,
- 18 бо, кажу вам: Віднині я не буду більше пити з плоду винограду, доки не прийде Боже Царство.”
- 19 І, взявши хліб, віддав хвалу, поламав, дав їм і мовив: “Це - моє тіло, що за вас віддається. Чиніть це на мій спомин.”
- 20 Так само чашу по вечері, кажучи: “Ця чаша - це Новий Завіт у моїй крові, що за вас проливається.
- 21 Одне, ось рука того, що мене видасть, на столі зо мною.
- 22 Бо Син Чоловічий іде, як призначено, але горе тому чоловікові, що його видає.”
- 23 І вони заходились один одного питати, хто б то з них міг бути, що намірявся те зробити.
- 24 Знялась між ними й суперечка, хто з них має вважатися за більшого.
- 25 Ісус сказав їм: “Царі народів панують над ними, і ті, що владу над ними мають, доброчинцями звуться.
- 26 Не так хай буде з вами! А навпаки: більший між вами нехай буде як молодший, а наставник як слуга.
- 27 Хто бо більший? Той, що за столом, чи той, що служить? Хіба не той, що за столом? Та, проте, я між вами як той, що служить.
- 28 Ви ті, що перебували зо мною у моїх спокусах,
- 29 і я завіщаю вам Царство, як мені завіщав Отець мій,
- 30 щоб їли й пили за столом у моїм Царстві й сиділи на престолах, судячи дванадцять племен Ізраїля.
- 31 О Симоне, Симоне! Ось Сатана наставляв, щоб просіяти вас, як пшеницю,
- 32 та я молився за тебе, щоб віра твоя не послабла, а ти колись, навернувшись, утверджує своїх братів.”
- 33 “Господи”, - сказав Петро до нього, - “з тобою я готовий піти й у тюрму, й на смерть.”
- 34 А Ісус мовив: “Кажу тобі, Петре, не заспіває нині півень, як ти тричі відречешся, мовляв, мене не знаєш.”
- 35 Далі сказав їм: “Як я вас посилав без калитки, без торби та взуття, хіба вам чого бракувало?”
- 36 “Нічого”, - відповіли. Він же до них промовив: “А тепер - хто має калитку, нехай її візьме, так само й торбу; хто ж не має, хай продасть свою одежу й купить меч.
- 37 Кажу вам: Має сповнитись на мені, що написано: Його зараховано до злочинців, - бо те, що стосується до мене, кінця доходить.”
- 38 Вони казали: “Господи! Ось два мечі тут.” А він відповів їм: “Досить!”
- 39 Тоді вийшов він і пішов, як звичайно, на Оливну гору. Слідом за ним пішли і його учні.
- 40 Якже прибув на місце, він сказав їм: “Моліться, щоб не ввійти в спокусу.”

- 41 І сам відійшов від них так, як кинути каменем і, ставши на коліна, почав молитися:
- 42 “Отче, коли ти хочеш, віддали від мене цю чашу, тільки хай не моя, а твоя буде воля!”
- 43 Тоді з’явився йому ангел з неба, що підкріплював його.
- 44 Повний скорботи та тривоги, ще пильніш молився, а піт його став, мов каплі крові, що падали на землю.
- 45 Підвівшись від молитви, він підійшов до учнів і застав їх сплячими від смутку.
- 46 І сказав їм: “Чого спите? Вставайте та моліться, щоб не ввійти в спокусу!”
- 47 Коли ще говорив, аж ось надходить юрба, і на чолі її йде один з дванадцятьох, званий Юда; і підійшов він до Ісуса, щоб його поцілувати.
- 48 А Ісус сказав до нього: “Юдо, поцілунком видаєш Чоловічого Сина?”
- 49 Побачивши, до чого доходить, сказали ті, що були з Ісусом: “Господи, чи не вдарити нам мечем?”
- 50 І вдарив один із них слугу первосвященника й відтяв йому праве вухо.
- 51 Ісус озвався: “Лишіть но!” І доторкнувшись до вуха, він зцілив його.
- 52 Тоді Ісус сказав до первосвященників, начальників сторожі святині і старших, що були вийшли проти нього: “Як на розбійника ви вийшли з мечами та киями!
- 53 Як я щодня був з вами в храмі, не простягнули ви рук на мене; та це ваша година, і влада темряви.”
- 54 Схопивши Ісуса, вони повели його й привели в дім первосвященника. Петро ж ішов слідом за ним здалека.
- 55 І коли вони розклали вогонь посеред двору та посідали вкупі, сів і Петро між ними.
- 56 Побачила його одна слугиня, як він сидів біля багаття і, приглянувшись до нього пильно, каже: “І цей з ним був!”
- 57 А він відкрісся, кажучи: “Не знаю його, жінко!”
- 58 Та трохи згодом другий, побачивши його: “І ти з них”, - каже. Але Петро відповів: “Ні, чоловіче!”
- 59 А по якійсь годині хтось інший почав наполегливо казати: “Справді, і цей з ним був! До того він і з Галилеї!”
- 60 Петро озвався: “Не знаю, чоловіче, що ти кажеш.” І зараз, як він говорив ще, заспівав півень.
- 61 І Господь, обернувшись, глянув на Петра, і згадав Петро Господнє слово, коли Господь йому сказав: “Петре, перше, ніж півень заспіває, ти мене відречешся тричі.”
- 62 І, вийшовши звідти, заплакав гірко.
- 63 Тим часом люди, що держали його, б’ючи його, над ним знущалися
- 64 і, накривши, питали його: “Пророкуй, хто той, що вдарив тебе?”
- 65 І багато іншого, глузуючи, говорили на нього.
- 66 Якже настав день, зібралася рада старших народу, первосвященники та книжники; і привели його на суд свій
- 67 і казали: “Коли ти - Христос, скажи нам.” Він відповів їм: “Коли скажу вам, ви не повірите;
- 68 а якщо вас спитаю, ви не відповісте.
- 69 Віднині Син Чоловічий сидітиме по правиці Божої Сили.”

⁷⁰ А всі сказали: “То, значить, ти Син Божий?” Він сказав до них: “Самі ж кажете, що я.”

⁷¹ “Навіщо нам ще свідки”, - сказали ті, - “самі ми чули з уст його.”

РОЗДІЛ: 23

Тоді встала вся їхня громада, і повели його до Пилата.

² І заходились його винуватити, кажучи: “Цього ми знайшли, що він підбурює народ наш, забороняє давати кесареві податок і каже, що він - Христос-Цар.”

³ Пилат спитав його: “Ти цар юдейський?” А Ісус у відповідь сказав до нього: “Ти кажеш.”

⁴ Тоді Пилат промовив до первосвящеників і юрби: “Я не знаходжу ніякої провини на цій людині.”

⁵ Вони ж наполягали і кричали: “Народ бунтує, навчаючи по всій Юдеї, почавши з Галилеї аж сюди.”

⁶ Почувши це Пилат, спитав, чи цей чоловік галилеянин;

⁷ а довідавшись, що він з-під влади Ірода; відіслав його до Ірода, який тими днями перебував також у Єрусалимі.

⁸ Ірод дуже зрадів, побачивши Ісуса; бажав бо здавна бачити його, тому, що чув про нього й сподівався побачити від нього якесь чудо.

⁹ Силу питань він йому ставив, але Ісус не відповідав йому нічого.

¹⁰ Первосвященики ж та книжники стояли там і сильно його винуватили.

¹¹ Тоді Ірод з вояками своїми, зневаживши його й насміявшись з нього, надів на нього білу одіж і відіслав його назад до Пилата.

¹² І того ж самого дня Ірод і Пилат стали приятелями між собою, раніш бо ворогували.

¹³ Скликавши, отже, первосвящеників, старшин і народ,

¹⁴ Пилат промовив до них: “Ви привели до мене цього чоловіка як бунтаря народу; ото я, розсудивши справу перед вами, не знайшов на цьому чоловікові (ніякої) провини в тому, про що оскаржуєте його.

¹⁵ Та й Ірод ні, бож відіслав його до нас. Виходить, отже, що він не допустився нічого, гідного смерті.

¹⁶ Тож я його покараю і відпущу.”

¹⁷ Треба ж було їм одного випустити з-за празника.

¹⁸ Та вони всі разом закричали: “Убий цього, а відпусти нам Варавву!”

¹⁹ Цього (останнього) за якийсь заколот у місті та за вбивство кинули були у в'язницю.

²⁰ Пилат, бажаючи їм відпустити Ісуса, промовив до них знову.

²¹ Та вони закричали: “Розіпни, розіпни його!”

²² І втретє він до них промовив: “Яке ж бо зло вчинив він? Я не знайшов на ньому нічого, гідного смерті. Тож, покаравши його, відпущу.”

²³ Але вони наполягали сильним криком і вимагали, щоб його розіп'яти. І крик їхній переміг.

²⁴ Тоді Пилат присудив, щоб сталося згідно з їхньою просьбою.

²⁵ І він відпустив того, що за повстання і вбивство був кинутий у темницю і що про

нього вони просили; Ісуса ж видав їм напризволяще.

26 І як вони його повели, схопили якогось Симона Киринея, що повертався з поля, і поклали хрест на нього, щоб ніс за Ісусом.

27 Ішов за ним натовп людей великий і жінки, що плакали за ним та голосили.

28 Ісус же обернувся до них і сказав: “Дочки єрусалимські, не плачте надо мною, а плачте над собою і над вашими дітьми!

29 Бо ось настануть дні, коли скажуть: Щасливі неплідні та й лона, що не родили, і груди, що не годували.

30 Тоді почнуть вони горам казати: Впадьте на нас! - і горбам: Покрийте нас!

31 Бо коли так обходяться з деревом зеленим, що тоді з сухим буде?”

32 З ним вели також двох інших, злочинців, щоб їх скарати на смерть.

33 І як прийшли на місце, що зветься Череп, там його розіп'яли і злочинців, одного по правиці, а другого по лівиці.

34 Ісус же сказав: “Отче, відпусти їм, не знають бо, що роблять.” Коли ж ділили його одіж, то кидали жереб.

35 Люди стояли й дивились. Навіть князі їхні насміхалися, кажучи: “Інших спасав, нехай спасе себе самого, коли він - Месія Божий, Вибраний!”

36 Вояки також глузували з нього; підходячи до нього й подаючи йому оцет,

37 примовляли: “Коли ти цар юдейський, спаси себе самого!”

38 А був над ним і напис грецьким письмом, латинським і єврейським: “Це - Цар Юдейський.”

39 Один із повішених злочинців зневажав його, кажучи: “Хіба ти не Христос? Спаси себе і нас!”

40 А другий, озвавшись, скартав його й мовив: “Чи не боїшся Бога, ти, що покутуєш ту саму кару?”

41 Бож ми приймаємо кару, гідну наших учинків, цей же не зробив нічого злого.”

42 І додав: “Ісусе! Згадай про мене, як прийдеш у своє Царство.”

43 Сказав (Ісус) до нього: “Істинно кажу тобі: Сьогодні будеш зо мною в раї.”

44 Було вже близько шостої години, і темрява по всій землі настала аж до дев'ятої години,

45 бо затьмарилося сонце; а й завіса храму роздерлася посередині.

46 Ісус закликав сильним голосом: “Отче, у твої руки віддаю духа мого!” Сказавши це, він віддав духа.

47 Побачивши, що сталося, сотник почав прославляти Бога, кажучи: “Справді цей чоловік був праведний.”

48 Всі люди, що були збіглися на те видовище, побачивши, що сталося, поверталися (додому), б'ючи себе у груди.

49 Усі ж його знайомі стояли оподалік, а жінки, що були прийшли слідом за ним з Галилеї, дивилися на це.

50 І ось був чоловік, на ім'я Йосиф, радник, - людина добра й праведна,

51 що не пристав був до їхньої ради, ані вчинків. Походив він з Ариматеї, юдейського міста й очікував Божого Царства;

52 цей прийшов до Пилата й просив тіла Ісуса.

53 Зняв він його з хреста й, обгорнувши його в полотно, поклав у гробниці, висіченій у скелі, де ще ніхто не лежав.

⁵⁴ День цей був п'ятниця, і вже заходила субота.

⁵⁵ Жінки ж, які були прийшли з Ісусом з Галилеї, ідучи слідом за Йосифом, бачили гробницю і як покладено тіло Ісуса.

⁵⁶ Повернувшись, вони приготували пахощів та мира, але в суботу, за приписом, відпочивали.

РОЗДІЛ: 24

А першого дня в тижні, рано-вранці, вони прийшли до гробниці, несучи пахощі, що їх вони приготували,

² й застали камінь, відкочений від гробниці.

³ Ввійшовши, не знайшли тіла Господа Ісуса.

⁴ І от, коли вони не знали, що їм про те думати, два чоловіки з'явилися їм у блискучих шатах.

⁵ Коли ж вони налякались і схилили до землі обличчя, ті до них сказали: "Чому шукаєте живого між мертвими

⁶ Його нема тут: він воскрес. Пригадайте собі, як промовляв до вас, коли ще був у Галилеї, кажучи:

⁷ Син Чоловічий має бути виданий грішникам у руки, має бути розіп'ятий і третього дня воскреснути."

⁸ І вони пригадали собі його слова;

⁹ а, повернувшись від гробниці, оповіли все те одинадцятьом та всім іншим.

¹⁰ То були: Марія Магдалина, Йоанна й Марія, мати Якова. Інші жінки, що були з ними, теж оповіли це апостолам,

¹¹ але слова ці їм видавалися пустим верзінням, і вони не повірили їм.

¹² Однак, Петро встав, побіг до гробниці й, нахилившись, побачив лиш пов'язки. І повернувшись до себе (додому), дивуючися тому, що сталося.

¹³ Аж ось того самого дня двоє з них ішли в село, на ім'я Емаус, стадій сто шістдесят від Єрусалиму,

¹⁴ і розмовляли між собою про те, що сталося.

¹⁵ А як вони розмовляли та сперечалися між собою, сам Ісус наблизившись, ішов разом з ними,

¹⁶ але очі їм заступило, щоб його не пізнали.

¹⁷ Він їх спитався: "Що це за розмова, що ви, ідучи, ведете між собою?" Ті зупинились, повні смутку.

¹⁸ Озавсь тоді один з них на ім'я Клеопа, і йому каже: "Ти бо один, що мешкаєш у Єрусалимі, а не знаєш, що цими днями в ньому сталося?"

¹⁹ І він спитав їх: "Що таке?" Вони ж йому сказали: "Те, що сталося з Ісусом Назарянином, мужем, що був пророком, могутнім - ділом та словом перед Богом і всім народом, -

²⁰ та як наші первосвященики й князі видали його на засуд смертний і його розіп'яли.

²¹ А ми сподівались, що це він той, хто має визволити Ізраїля. До того ж усього ось третій день сьогодні, як це сталося!

²² Деякі з наших жінок, щоправда, нас здивували: вони пішли були ранесенько до гробниці,

- ²³ та, не знайшовши його тіла, повернулись і нам оповіли, що вони бачили ангелів, які їм з'явилися і сказали, що він живий.
- ²⁴ Деякі ж з наших пішли до гробниці й знайшли так, як жінки сказали; його ж вони не бачили.”
- ²⁵ А він промовив до них: “О безумні й повільні серцем у вірі супроти всього, що були пророки оповіли!
- ²⁶ Хіба не треба було Христові так страждати й увійти в свою славу?”
- ²⁷ І, почавши від Мойсея та від усіх пророків, він вияснював їм те, що в усім Писанні стосувалося до нього.
- ²⁸ Коли вони наблизилися до села, куди йшли, Ісус удав, що хоче простувати далі.
- ²⁹ Вони ж наполягали, кажучи: “Зостанься з нами, бо вже надвечір, і день уже похилився.” І він увійшов, щоб зостатись.
- ³⁰ І от, як він був за столом з ними, взяв хліб, поблагословив, і, розламавши його, дав їм.
- ³¹ Тоді відкрилися в них очі, і вони його пізнали. А він зник від них:
- ³² І казали вони один до одного: “Чи не палало наше серце в нас у грудях, коли він промовляв до нас у дорозі та вияснював нам Писання?”
- ³³ І вони рушили негайно й повернулися в Єрусалим, і там знайшли зібраних одинадцятьох і тих, що були з ними,
- ³⁴ які їм сказали: “Христос справді воскрес і з'явився Симонові.”
- ³⁵ І вони розповіли те, що сталося в дорозі і як вони його пізнали при ламанні хліба.
- ³⁶ Коли ж вони так говорили, сам Ісус став посеред них і до них каже: “Мир вам!”
- ³⁷ Вони ж, налякані та повні страху, думали, що духа бачать.
- ³⁸ Та він сказав їм: “Чого стривожились? Чого ті сумніви постають у серцях ваших?
- ³⁹ Гляньте на мої руки та на мої ноги: це ж я сам. Доторкніться до мене та збагніть, що дух тіла й костей не має, як бачите, що я їх маю.”
- ⁴⁰ Сказавши це, він показав їм руки й ноги.
- ⁴¹ А як вони з радощів не йняли йому ще віри й чудувались, він сказав: “Чи маєте ви тут що їсти?”
- ⁴² Вони подали йому кусень печеної риби.
- ⁴³ Він узяв його й спожив перед ними.
- ⁴⁴ Потім Ісус до них промовив: “Це власне ті слова, що я, будучи ще з вами, сказав вам: Треба, щоб сповнилось усе написане про мене в законі Мойсея, в пророків та у псалмах.”
- ⁴⁵ Тоді відкрив їм розум, щоб вони розуміли Писання,
- ⁴⁶ і до них мовив: “Так написано, що треба було, щоб Христос страждав і третього дня воскрес із мертвих,
- ⁴⁷ і щоб у його ім'я проповідувалось покаятися на відпущення гріхів усім народам, почавши від Єрусалиму.
- ⁴⁸ Ви - свідки того (всього).
- ⁴⁹ Я вам пошлю те, що мій Отець обіцяв був. Сидіть у місті, аж поки не одягнетесь силою з висоти.”
- ⁵⁰ І він вивів їх аж до Витанії і, знявши руки свої, благословив їх.

- ⁵¹ А як він благословляв їх, віддалився від них і почав возноситись на небо.
- ⁵² Вони ж, поклонившись йому, повернулися з радістю великою в Єрусалим,
- ⁵³ і перебували ввесь час у храмі, славлячи та хвалячи Бога.

For other languages please go to www.wordproject.org